

Hiippakunnan taloudesta
ja Stella Mariksen
tilanteesta s. 6

Katolisen kirkon
vaiheita Suomessa s. 10

Hiippakunnallinen
foorumi s. 13

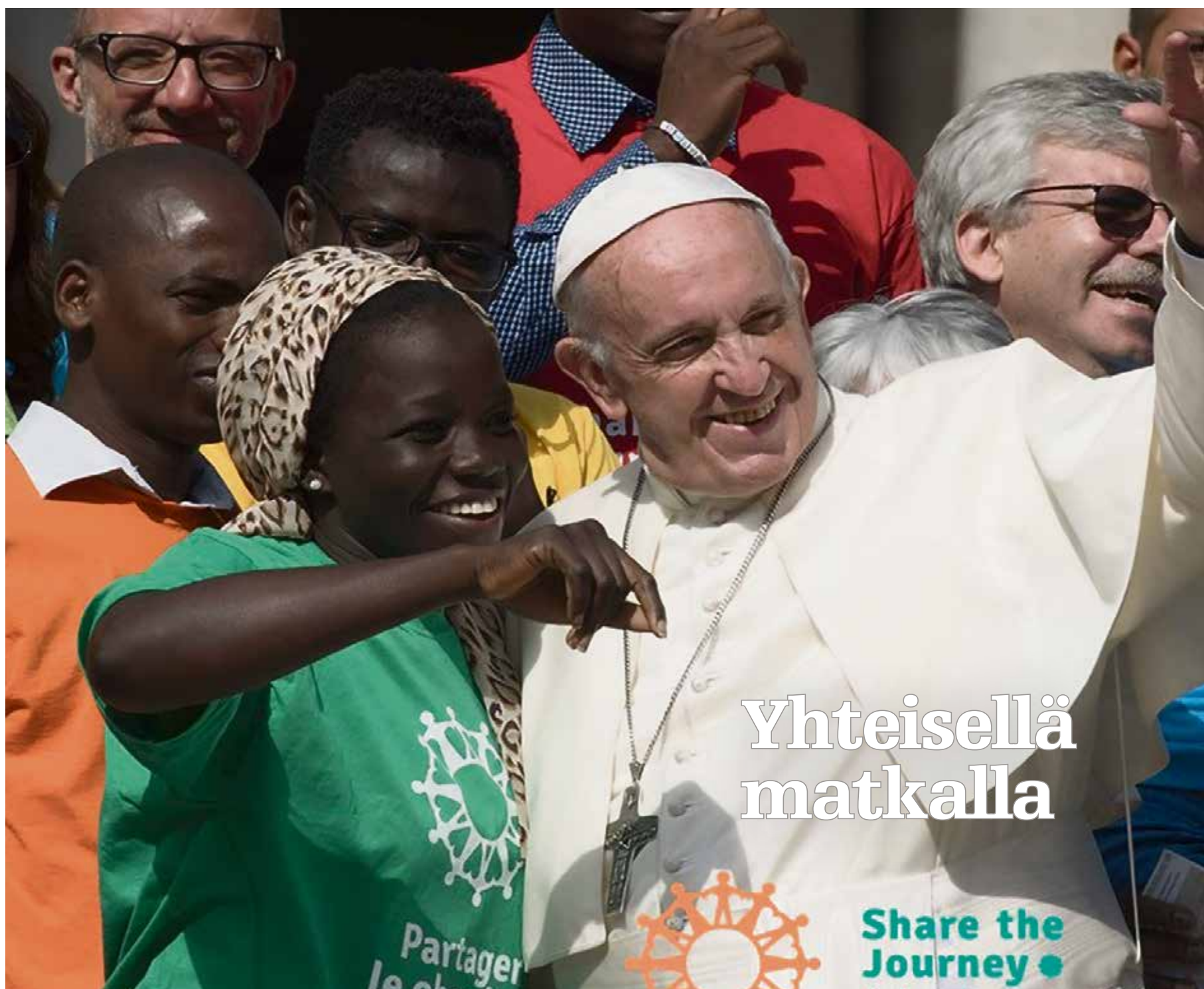

**Paavi Franciscuksen
viesti Maailman
lähetyspäivänä**
s. 8

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 10 • 13.10.2017

**Yhteisellä
matkalla**

Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Nuorille • På svenska • In English • Ohjelmat

Pääkirjoitus

Kirkko tarvitsee myös rahallista tukeamme

Vuoden 2016 taloustiedoista (ks. mm. Fides 6-7/2017) käy ilmi, että hiippakuntamme jäsenet maksavat hiippakunnan jäsenmaksua yhteensä noin 100 000 euroa, KATT:n kirjamyynti- ja Fides-tulot olivat suuruusluokkaa 100 000 euroa ja seurakuntien saama tuki jäseniltään oli yhteensä vajaa 400 000 euroa.

Vaikka miten katsoisi positiivisesti – ja toden totta jokainen tukieuro on arvokas –, tarkoittaa tämä sitä, että me Suomen katolilaiset tuemme kirkkoamme ja sen toimintaa vuodessa yhteensä vain noin 600 000 eurolla, mikä on vain noin yksi neljäsosa hiippakunnan ja seurakuntien kokonaismenoista vuodessa, jotka vuositasona ovat olleet noin 2,4 miljoonaa euroa. Kolme neljäsosaa toiminnan ja kiinteistöjen kuluista tulee muualta. Opetusministeriön tuki oli viime vuonna 133 000 euroa.

Uusien viranomaisvelvoitteiden takia (ks. s. 6-7) kirkon kokonaismenot vieläpä nousevat noin 2,9 miljoonaan euroon. Saksasta saatujen avustusten ja hiippakunnan ja seurakuntien saamien vuokratulojen yhteenlaskettu summa ei yksistään riitä näiden kustannusten kattamiseen, vaan aivan liian usein on jouduttu myymään omaisuutta (asuntoja, sijoituksia), jotta voidaan hoitaa edes juoksevia talousasioita. Tällainen tilanne ei voi jatkua.

Oletetaan, että kirkkoa tukee aktiivisesti noin kolmasosa hiippakuntamme rekisteröidyistä katolilaisista, noin 5000 ihmistä. Tällä hetkellä heidän tukensa kirkolle on keskimäärin 120 euroa vuodessa, siis 10 euroa kuukaudessa. Jos tämän summan maksaisi jokainen kirkon jäsen (eikä vain joka kolmas), saisi kirkko (siis hiippakunta ja seurakunnat yhteensä) noin 1,2 miljoonaa euroa enemmän tuloja. Nekään eivät välttämättä vielä kattaisi kaikkea, mutta ainakin ne vähentäisivät olennaisesti huolta kirkon taloudellisista toimintaedellytyksistä; ehkäpä niiden avulla voitaisiin myös pitää huolta siitä, että nykyiset kiinteistöt pysyisivät kunnossa ja jotakin uutta voitaisiin hankkia tai rakentaa.

Tällä hetkellä tilanne on sellainen, että kirkon saama tuki on jäsentä kohden vuodessa noin 40 euroa. Se vastaa vain noin 3,5 euroa kuukaudessa. Vertailun vuoksi todettakoon, että kirkollisveroa keräämään oikeutettujen kirkkojen jäsenten keskimäärin maksama vuosimaksu on noin 230 euroa (vuoden 2013 tieto). Se on lähes kuusi kertaa enemmän kuin mitä me katolilaiset maksamme vapaaehtoisesti!

Kirkkomme toiminta on ja sen pitääkin olla meidän käsissämme. Siksi se tarvitsee lisää tukeamme.

Marko Tervaportti
Päätoimittaja

Peter Kuronen
Hiippakunnan ekonomi

Ajankohtaista

Luterilaiselle ehtoolliselle osallistumisesta

Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ on antanut lausunnon katolilaisten osallistumisesta luterilaiseen ehtoolliseen ja ekumeenisen vuoropuhelun edistymisestä.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokous on linjannut, että ”myös muun kristillisen kirkon kastettu jäsen voi osallistua yksittäistapauksessa ehtoolliseen, jos hänellä on omassa kirkossaan oikeus ehtoolliseen ja hän hyväksyy luterilaisen käsityksen ehtoollisesta”(1).

Katolisen kirkon jäsenten on tärkeää huomata, että tämä linjaus ei vaikuta millään tavoin siihen, miten katolisen kirkon jäsenet voivat toimia osallistuessaan vieraina luterilaiseen ehtoollisjumalanpalvelukseen.(2)

Koska eukaristian vastaanottaminen on samalla oman uskon tunnustamista erityisesti eukaristian sakramenttiin sisältyvän opin osalta, olisi epäjohtomukaista vastaanottaa toisen uskonyhteisön kommuunio. Se antaisi väärän kuvan ykseydestä, joka ei vielä ole todellisuutta.

Koska katolisen ja ortodoksisen kirkon käsitys eukaristiasta on yhdenmukainen ja sakramentin pätevyys sekä myös pappuus tunnustetaan vastavuoroisesti, on tilanteita, jolloin näiden kirkkojen jäsenet voivat luvanvaraisesti (3) ottaa vastaan eukaristian sakramentin toistensa kirkoissa.

Joissakin poikkeustilanteissa ja kuolemanhädässä on mahdollista, että eukaristian sakramentti voidaan jakaa myös protestanttisen kirkkokunnan jäsenelle. Silloinkin tämän on hyväksyttävä se, mikä katolinen oppi tästä sakramentista on, ja täyttää sen vastaanottamiseen kuuluvat yleiset edellytykset.

Pyydän, että niin katolilaiset kuin kaikki muutkin kristityt kunnioittavat ja noudattavat näitä periaatteita.

Lopuksi on mainittava, että eri puolilla maailmaa käydään teologista vuoropuhelua muun muassa eukaristiasta. Meillä Suomessa näin on tapahtunut jo vuosien ajan. On erityinen dialogikomissio, johon kuuluu Suomen evankelis-luterilaisen ja katolisen kirkon teologeja. Allekirjoittaneena toimin siinä katolilaisten puolelta puheenjohtajana, ja sen muut katoliset jäsenet ovat isät Jan Aarts SCJ, Raimo Goyarrola, Anders Hamberg, Toan Tri Nguyen sekä Roomasta mons. Matthias Türk ja Paderbornista professori Wolfgang Thönissen. Luterilaisen kirkon puolelta puheenjohtajana toimii piispa Simo Peura, ryhmässä on myös joukko muita teologeja, ja komission sihteerinä toimii teoltri Tomi Karttunen.

Dialogin aiheina ovat olleet kirkko, eukaristia ja pappuus. Vaikka työ on vaihalloista, olemme edistyneet ja lähentyneet toisiamme. Siitä iloitsemme. Komission raportti julkaistaan tänä vuonna 31.10., ja se on tarkoitettu ojentaa myös paaville. Teoksen nimi on ”Communion in Growth”.

Olemme tiellä, mutta emme ole saavuttaneet vielä päämäärää, uskon yhteyttä eukaristian ja pappouden suhteen. Siksi on pidättäydyttävä sellaisesta, mikä luo ajatuksen, että ykseys olisi jo saavutettu.

Helsingissä 13.9.2017

+ Teemu Sippo SCJ
Helsingin piispa

- (1) <https://evl.fi/uutishuone/tiedotteet/-/items/item/14106/Piispainkokous+paatti+jumalanpalvelusyhteisosta+ja+ehtoollisvieraanvaraisuudesta>
(2) Sama koskee kaikkia reformaatiosta syntyneitä, ns. protestanttisia kirkkokuntia.
(3) Suomessa katolilainen tarvitsee oman piispansa ja ortodoksisen kirkon piispan luvan.

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2017
80. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

nro	dl	ilmestyy
11	30.10.	10.11.
12	27.11.	8.12.

Toimitus ja tilaukset
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio I B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration
Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen I B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470
Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:
(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Vuonna 2017 vuosikerran hinta 39 e,
ulkomailla 44 e. / Utkommer med 12
nummer årligen. 2017: prenumeration
39 e, till utlandet 44 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

Internet
katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

**Osoitteenmuutokset
ja ilmoitukset /
Addressförändringar
och annonser**
info@katolinen.fi

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Hiippakunnan taloudesta ja
Stella Mariksen tilanteesta
- 7 Papeille työsopimukset
- 8 Paavi Franciscuksen viesti
Maaailman lähetyspäivää varten 2017:
Lähetystyö kristinuskon sydämessä
- 9 Maaailman lähetyspäivä 22.10.
- 10 Katolisen kirkon vaiheita itsenäisessä
Suomessa – Osa 9
- 12 Ajatteleme perhettä -seminaari
Chiara Corbella, ilon todistaja
- 13 Amoris laetitia – Hiippakunnallinen
foorumi
- 14 From the Bishop
Caritas-kuulumisia
- 15 De teologala dygderna – tron
Kristliga radioutsrottet
- 16 Lukijoilta
- 17 Ilmoituksia
- 18 Seurakunnat ja ohjelmat
- 20 Jeesuksen pyhän sydämen asialla

Kannen kuva: Paavi Franciscus Yhteisellä matkalla -kampanjan tilaisuudessa. Kuva: Caritas.

Uutisia ja ajankohtaista

Amoris Laetitia – Hiippakunnallinen foorumi 28.10.2017

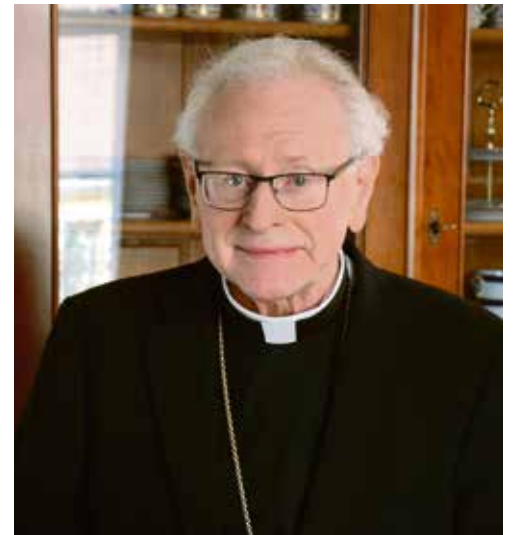
Katolisen avioliiton kauneus – hiippakunnallinen foorumi 28.10. hiippakuntalaisille ja heidän perheilleen. Piispa kutsuu teidät sydämeisesti osallistumaan tähän foorumiin. Tervetuloa! Lisätietoja svulla 13.

Stiftsforum 28.10.2017

Skönheten i det katolska äktenskapet – stiftsbor med familjer. Biskopen inbjuder er å det hjärtligaste att delta i forumet. Välkommen! Mera på s. 13.

Diocesan Forum - 28.10.2017

The Beauty of Catholic Marriage – to the members of the Diocese and their families. The Bishop cordially invites you to come and participate in the Forum. Welcome! More on the page 13.

Sata vuotta ekumeniaa Suomessa

Tänä vuonna on kulunut 100 vuotta siitä, kun professori Arthur Hjelt Ruotsin arkkipiispa Nathan Söderblomin innoittamana käynnisti World Alliance -liikkeen suomalaisen osaston toiminnan vuonna 1917. Suomen Ekumeeninen Neuvosto on tuon kansallistoimikunnan työn jatkaja ja viettää satavuotispäivän johdosta juhlaa sunnuntaina 15. lokakuuta 2017. Päivän ohjelmassa on ekumeeninen jumalanpalvelus Helsingin tuomiokirkossa klo 10 (mukana eri kirkkojen edustajia, saarna SEN:n nykyinen puheenjohtaja, arkkipiispa Kari Mäkinen; jumalanpalvelus radioidaan YLE Radio

1-kanavalla). Jumalanpalveluksen jälkeen on kirkkokahvit tuomiokirkon kryptassa; tilaisuudessa jaetaan mm. Ekumeeninen teko 2017 -tunnustus. Illalla klo 19 on ekumeeninen konsertti Uspenskin katedraalissa; konsertissa esiintyvät Leppävaaran kirkon kamarikuoro, Saalem-kuoro ja Efrosini-kuoro.

Katolinen kirkko Suomessa on ollut Suomen Ekumeenisen Neuvoston jäsen vuodesta 1968. Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ toimi SEN:n puheenjohtajana kaksi kautta (vuosina 2009-2015).

KATT/www.ekumenia.fi

Sisar Monica ja sisar Theresa palaavat Yhdysvaltoihin

Tampereen Pyhän ristin kirkossa 22. lokakuuta 2017 klo 10.30 vietettävässä piispanmessussa haluamme kiittää Jumalaa Kalleimman veren sisarten läsnäolosta, ystävydestä ja palvelusta seurakunnassamme. Tuona päivänä haluamme osoittaa rakkaalle sisarillemme suurta kiitollisuutta, sillä he tosiaan ovat uhranneet kaikkensa, jotta Tampereen katolilaiset olisivat aito kristillinen yhteisö. Muutama päivä juhlan jälkeen sisar Monica ja sisar Theresa palaavat kotimaahansa Yhdysvaltoihin.

Vuonna 1939 Yhdysvalloista Suomeen tulleet Kalleimman veren sisaret ovat toimineet Tampereella seurakuntamme perustamisesta vuonna 1957 alkaen auttaen pappeja ja seurakuntalaisia monilla eri tavoilla. He perustivat myös ensimmäisen englanninkielisen lastentarhan Tampereelle.

Sisar Monica Marie Toenjesin ja sisar Theresa Jezlin lisäksi Tampereella ovat toimineet seuraavat Kalleimman veren sisaret: Consolata Bertelsmeyer, Clementine Schneider, Constantia Metzger, Mary Margit (Annikki) Rauhamäki, Mary Venard Le Beau, Marie (Mary) Kleine, Ethel

Marie Boffa, Aniceta Loeffler, Carissima Pitz ja Nadine Flott. Tulevassa juhlassa rukoilemme myös heidän puolestaan.

Koska Pyhän ristin kirkko on hyvin pieni, järjestämme mahdollisuuden osallistua messuun myös niille, jotka eivät mahdu kirkkosaliin. Juhlamessua voi seurata live-lähetystenä valkokankaalta seurakuntasalissa. Messun jälkeen on kirkkokahvit.

Isä Zenon Strykowski SCJ
kirkkoherra

Ajankohtaista

Pohjoismaiden piispainkokouksen täysistunto Reykjavikissa

Lehdistötiedote 19.9.2017

Uusi apostolinen nuntius ensimmäistä kertaa mukana

Hiljattain Pohjoismaiden apostoliseksi nuntiukseksi nimitetty [joissakin maissa vielä vahvistamaton] arkkipiispa James Patrick Green otti ensimmäistä kertaa osaa piispainkokouksen täysistuntoon. Nuntius toimi vielä 15 vuotta sitten ensin Kööpenhaminassa ja sitten Tukholmassa nuntiatuorishteerinä ja tuntee siten tilanteen Pohjoismaissa. Hän keskusteli piispojen kanssa hyvin avoimesti niistä haasteista ja erityisistä pastoraalisista tarpeista, joita Pohjolassa on. Samalla hän myös aloitti valmistelut piispainkokouksen Ad limina -vierailua varten, joka toteutuu ensi vuonna.

Pontifikaalimessu kardinaali Arborelius OCD:n kanssa

Yksi täysistunnon kohokohta oli juhllallinen pontifikaalimessu Reykjavikin Kristus-kuninkaan katedraalissa sunnuntaina 17.9.2017. Sen vietti Tukholman piispa, kardinaali Anders Arborelius OCD. Iltapäivällä piispat vierailivat Skalholtissa, jossa keskiajalla sijaitsi yksi piispanistuin. Siellä luterilainen apulaispiispa Krisján Valur Ingólfsson otti piispainkokouksen vastaan ja osallistui yhdessä katolisten piispojen kanssa vespereihin antaen samalla sopivan ekumeenisen ulottuvuuden tälle reformaation merkkivuoden tapaamiselle.

Motu proprio "Magnum Principium"

Nelipäiväisen tapaamisen aiheena oli vastikään ilmestynyt paavin motu proprio "Magnum Principium" ja kysymys siitä, mitä vaikutuksia sillä on liturgisten tekstien kääntämiseen eri kielille. Asiakirja on siksi kiinnostava, että Pohjoismaissa liturgisten tekstien kääntäminen on erityisen työläästä, koska erilaisia kieliä on peräti viisi eikä niitä tunneta huolellista tarkastamista varten tarpeeksi hyvin muualla kuin kutakin kieltä puhuvassa maassa itsessään.

Pyhän Jeesus-lapsen Teresan pyhäinjäännökset Pohjolassa

Lokakuussa 2018 tuodaan pyhän Jeesus-lapsen Teresan ja hänen vanhempiansa Zélie ja Louis Martinin reliikit kunni-

oitettaviksi kaikkiin Pohjoismaihin. Karmeliittaspirituaaliteetti on levinnyt Pohjois-Euroopan maihin varsin laajalle, ja jokaisessa Pohjoismaassakin on karmeliittojen sääntökunta- ja maallikkoyhteisöjä. Sen lisäksi, että on järjestettävä reliikkien kuljetus viiteen eri maahan, on tärkeää myös valmistaa uskovia hengellisesti tähän ainutkertaiseen tapahtumaan erilaisten aloitteiden avulla.

NBK/KAT

Pyhän Marian seurakuntaneuvoston vaalit

Pyhän Marian seurakunta järjestää seurakuntaneuvoston vaalit. Vaaleissa valitaan kuusi jäsentä seurakuntaneuvostoon, jonka toimikausi kestää viisi vuotta. Äänioikeutettuja ovat kaikki 18 vuotta täyttäneet seurakunnan jäsenet. Ehdokkaan tulee olla 18 vuotta täyttänyt, kirkon täydessä yhteydessä elävä Pyhän Marian seurakunnan jäsen, joka tunnetaan vahvasta uskostaan, korkeasta moraalisuudesta ja harkitsevaisuudestaan.

Seurakunnan jäsen voi itse ilmoittautua ehdokkaaksi tai ilmoittaa toisen tämän seurakunnan jäsenen, jos tämä kirjallisesti vahvistaa suostumuksensa ehdokkuuteen. Ehdokkaat pitää ilmoittaa kirkkoherralle kirjallisesti 31.10.2017 mennessä. Lomakkeita ehdokkaaksi asettumista varten saa Pyhän Marian kirkosta, kansliasta, seurakunnan verkkosivulta ja seurakuntasalista.

Ehdokasluettelo julkaistaan kirkossa ja Maria-lehdessä. Vaalilupukkeet lähetetään lehden mukana seurakuntalaisille. Vaaleissa voi äänestää joko lähettämällä äänestyslipukkeen postitse tai tuomalla sen kirkkoon. Äänestys päättyy 30.11.2017 ja sunnuntaina 3.12.2017 julkaistaan vaalien tulokset.

Seurakuntaneuvoston tehtävä on kirkkoherran johtamana huolehtia seurakuntaelämästä ja tukea ja edistää sitä, tuoda esille seurakuntalaisten mielipiteitä sekä esittää suosituksia ja mielipiteitä muille hiippakunnan elimille ja neuvostoille. Yksi seurakuntaneuvoston jäsen valitaan hiippakunnan pastoraalineuvostoon edustamaan seurakuntaa.

Rafal Czernia SCJ
Kirkkoherra
Vaalitoimikunta

St. Mary's Parish Council Election

St. Mary's parish is organizing parish council elections. In the election, six members will be elected to the parish council, for a term of five years. All members of the parish, who have reached the age of 18 years, are entitled to vote. A candidate must be a member of St. Mary's parish who is at least 18 years old, and be fully associated with the Church, known for having strong faith, high morals and prudence.

A member of the parish may nominate himself/herself as a candidate, or may nominate another member of the parish, if in writing the person confirms his / her consent to the candidacy. The candidates must inform the Parish Priest in writing by 31.10.2017. Forms for nomination for candidacy can be obtained at St. Mary's church, the parish office, the parish web site, and the parish hall.

The list of candidates will be published in the church and in the Maria Magazine. Ballots will be sent to the parishioners in the magazine. One may vote by sending the ballot by way of mail or by bringing it to the church. The voting period expires on 30.11.2017 and on Sunday 3.12.2017 the election results will be made public.

The duty of the parish council is to, under the leadership of the Parish Priest, take care of parish life, support and promote it, present opinions of the parishioners, as well as give opinions and make recommendations to other diocesan committees and councils. One member of the parish council is elected to the diocesan pastoral council to represent the parish.

Rafal Czernia SCJ
Parish Priest
Election committee

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnan seurakuntaneuvoston vaalit

Vaalitoimikunta pyytää ehdokkaita ilmoittautumaan 10.11. -26.11. järjestettäviä seurakuntaneuvoston vaaleja varten.

Seurakunnan jäsen voi ilmoittautua ehdokkaaksi itse tai ilmoittaa toisen ehdokkaaksi, jos tämä kirjallisesti vahvistaa suostuvansa ehdokkuuteen. Ilmoitus ehdokkuudesta ja suostumus ehdokkaaksi toimitetaan kirkkoherralle, joka on vaalitoimikunnan puheenjohtaja.

Seurakuntaneuvoston sääntöjen mukaan ehdokkaan tulee olla 18 vuotta täyttänyt (26.11. mennessä), kirkon täydessä yhteydessä elävä henkilö, joka tunnetaan varmasta uskostaan, korkeasta moraalisuudesta ja harkitsevaisuudestaan.

Ilmoitukset ehdokkaista pyydetään viimeistään 29.10.

Seurakuntaneuvoston tehtävät:

1. kirkkoherran johtamana huolehtia seurakuntaelämästä, tukea ja edistää sitä
2. omien seurakuntalaisten mielipiteiden esille tuominen oman seurakunnan piirissä ja niiden välittäminen edelleen
3. tarpeen vaatiessa suositusten ja mielipiteiden esittäminen tärkeissä kysymyksissä muille hiippakunnan elimille ja neuvostoille

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnan vaalitoimikunta

vaalitoimikunnan pj isä Peter Gebara scj, jäsenet Eeva-Maija Valtavaara-Luoma ja Jouni Leinonen

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkollamme ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. / Hiippakunnan talousneuvosto

Kom ihåg stiftet i ert testamente

Antalet katoliker i stiftet har mångdubblats och församlingarna har blivit allt mer internationella under de senaste åren. Detta är givetvis en rikedom, men också en betydande finansiell kostnad. Stiftet redovisar ett ekonomiskt underskott. Vi ber er alla att be för stiftet, men också att helt konkret ekonomiskt stöda stiftet. I motsats till våra folkkyrkor har vi inte rätt att insamla kyrkoskatt. Ett utmärkt sätt att stöda stiftet är att beakta det då man uppgör sitt testamente. / Stiftets ekonomiråd

Remember the Diocese in your will

The number of Catholics in our parishes has grown significantly. We are a very multinational Diocese. This is a great richness, but it also implies significant costs. Our Diocese operates at an annual financial loss. We ask everybody to pray for the diocese, but also to support it financially. We do not have the privilege of collecting a church tax, as the Lutheran and Orthodox churches have. A very good way of supporting the Diocese is to remember it in your last will and testament. / The Finance Committee of the Diocese

Sunnuntait ja juhlapyhät

15.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)

1L Jes. 25:6-10a
Ps. 23:1-3a, 3b-4, 5, 6. - 6cd
2L Fil. 4:12-14, 19-20
Ev. Matt. 22:1-14 tai Ev. Matt. 22:1-10

18.10. pyhä evankelista Luukas, juhla

1L 2. Tim. 4:9-17a
Ps. 145:10-11, 12-13ab, 17-18. - 10b+11b
Ev. Luuk. 10:1-9

22.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (I)

1L Jes. 45:1, 4-6
Ps. 96:1+3, 4-5, 7-8, 9-10ac. - 7b
2L 1. Tess. 1:1-5b
Ev. Matt. 22:15-21

Lähetysunnuntai. Kolehti lähetystyön hyöksi. Voidaan viettää messua "pro evangelizatione populorum".

29.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai (II)

1L 2. Moos. 22:20-26
Ps. 18:2-3a, 3bc-4, 47+51ab. - 2
2L 1. Tess. 1:5c-10
Ev. Matt. 22:34-40

5.11. kirkkovuoden 31. sunnuntai, III

**KAIKKIEN PYHIEN JUHLA –
PYHÄINPÄIVÄ, juhlapyhä**
1L Ilm. 7:2-4, 9-14
Ps. 24:1-2, 3-4ab, 5-6. - 6
2L 1. Joh. 3:1-3
Ev. Matt. 5:1-12a

12.11. kirkkovuoden 32. sunnuntai (IV)

1L Viis. 6:12-16
Ps. 63:2; 3-4, 5-6, 7-8. - 2b
2L 1. Tess. 4:13-18
Ev. Matt. 25:1-13

19.11. kirkkovuoden 33. sunnuntai (I)

1L Sananl. 31:10-13, 19-20, 30-31
Ps. 128:1-2, 3, 4-5. - 1a
2L 1. Tess. 5:1-6
Ev. Matt. 25:14-30 tai
Ev. Matt. 25:14-15, 19-20

Rukous pyhälle perheelle

Jeesus, Maria ja Joosef, teissä mietiskelemme todellisen rakkauden loistetta ja käännyimme luottavaisina teidän puoleenne.

Nasaretin pyhä perhe, tee meidänkin perheistämme yhteyden ja rukouksen paikkoja ja pieniä kotikirkkoja.

Nasaretin pyhä perhe, älköön perheissä enää koskaan olko väkivaltaa, sulkeutumista ja jakautumista; tulkoon jokainen haavoitettu tai loukkaantunut pian lohdutetuksi ja parannetuksi.

Nasaretin pyhä perhe, tee meidät kaikki tietoisiksi perheen pyhästä ja loukkaamattomasta luonteesta ja sen kauneudesta Jumalan suunnitelmassa. Jeesus, Maria ja Joosef, kuunnelkaa meitä ja kuulkaa pyyntöämme. Aamen.

Paavi Franciscus, Amoris laetitiam

Piispan kalenteri

15.10.	Suomen Ekumeeninen Neuvosto 100 vuotta
16.10.	Suomen Ekumeenisen Neuvoston syyskokous Helsingissä
18.10.	Pappienneuvoston kokous
22.10.	Päämessu Pyhän ristin kirkossa ja Tampereen Kalleimman veren sisarten läksiäiset
28.10.	Katolisen avioliiton kauneus -hiippakuntafoorumi Helsingissä
29.10.	Ruotsinkielisten nuorten vahvistuksen sakramentti katedraalissa
30.10.	Suomen katolis-luterilaisen dialogin loppuraportin julkistaminen katedraalin seurakuntasalissa
30.10.	Informaatiokurssi
31.10.	Reformaation merkkivuoden päätösjumalanpalvelus Kuopiossa
5.11.	Kirkkoherran virkaan asettaminen Pyhän Ursulan seurakunnassa
6.-14.11.	Ekumeeninen pyhiinvaellus Italiassa

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Lokakuun 2017 rukouksen apostolaatin palsta

Voivatko kristityt olla missä tahansa työssä? Onko sellaisia työpaikkoja tai töitä, joita Kristuksen seuraajan ei pitäisi tehdä?

Varmasti ymmärrämme, että kristitty ei voi tehdä mitään Jumalan eli rakkauden lakia vastaan. Tiedämme myös, että meidän pitäisi varoa, ettei työmme tai palvelumme vedä ihmisiä pois Kristuksesta tai auta heitä palvelemaan epäjumalia. Työmme eli se, mitä teemme, on todella tärkeä, ei vain siksi, että ansaitsemme rahaa, vaan siksi, että työn kautta me kasvamme ihmisinä. "Työn varsinainen arvo perustuu ihmiseen itseensä, joka työtä tekee ja jota varten työnteko on säädetty" (KKK 2460).

Meidän katolilaisten, jotka tunnustamme, että "usko yksinään, ilman tekoja, on kuollut" (Jaak. 2:17), tarvitsee kiinnittää huomiomme siihen, millainen työmme on ja millaisia hedelmiä se antaa. Nykyään on vaikea sanoa: "En voi tehdä tätä, koska se on vastoin uskoani." Kaikki kyllä puhuvat siitä, kuinka toiset tulee hyväksyä, mutta maailma ei pidä tottelemattomuudesta. Työmme on suuri lahja, mutta ihmiskunnan tulisi aina muistaa, että työ on ihmistä varten eikä ihminen työtä varten. Siksi kirkossa pitäisi aina kiinnittää huomiota työtätekevien arvoon ja oikeuksiin (Laborem exercens, 2). Me rukoilemme toinen toistemme puolesta, että voisimme elää rauhassa ja vapaudessa myös työpaikalla, jossa vietämme suuren osan ajastamme.

Vapahtajamme, joka tuli ihmiseksi, teki myös työtä. Kristuksen elämän kaunopuheisuus on kuitenkin yksiselitteinen: hän kuuluu työn maailmaan, hän arvostaa ja kunnioittaa ihmisen työtä. On jopa sanottu, että hän katsoo rakastaen ihmisen työtä ja sen eri muotoja ja näkee niissä jokaisessa yhden erityisen osakuvan ihmisen kaltaisuudesta Jumalan, Luojan ja Isän kanssa (Laborem exercens, 26). Jos kuulemme, että joku on menettänyt työnsä esimerkiksi sen tähden, ettei työpaikalla kunnioiteta hänen uskoaan, auttakaamme häntä. Kirkon, joka ei ole maallinen järjestö, vaan hengellinen yhteisö, pitäisi auttaa vaikeissa tilanteissa. Voimme auttaa etsimään työpaikkaa tai ehkä auttaa jonkin aikaa tukemalla toisia lahjoin tai uhrein.

"Onnellinen se, joka pelkää Herraa, se, joka vaelttaa hänen teitään. Saat nautti työsi hedelmistä, hyvä on osasi, sinä onnellinen" (Ps. 128:1-2). Me kaikki kaipaamme sellaista onnea, jonka vain Jumala voi antaa. Meidän rukouksemme ja rehellinen työmme ovat aina kauniita lahjoja maailmalle. Pyhä Joosef, rukoile puolestamme.

isä Stanislaw Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Lokakuu – Yleinen

- Rukoilkaamme työelämässä mukana olevien puolesta, että heitä kunnioitettaisiin ja heidän oikeuksistaan pidettäisiin huolta, ja työttömien puolesta, että he saisivat mahdollisuuden osallistua yhteisen hyvän rakentamiseen.

Oktober – Universell

- Att alla ska behandlas med respekt på arbetet och få sina rättigheter tillgodosedda och att de arbetslösa ska ges möjlighet att vara med i uppbyggandet av det gemensamma goda.

Marraskuu – Lähetystyö

- Rukoilkaamme Aasian kristittyjen puolesta, että he sanoillaan ja teoillaan evankeliumista todistaen edistäisivät vuoropuhelua, rauhaa ja yhteisymmärrystä varsinkin niiden kanssa, jotka kuuluvat toisiin uskontoihin.

November – Evangelisationen

- Att Asiens kristna, genom att vittna om evangeliet i ord och handling, ska verka för dialog, fred och ömsesidig förståelse, särskilt mellan dem som tillhör olika religioner.

Hiippakunnan taloudesta ja Stella Mariksen tilanteesta

Stella Mariksen päivitetty tilanne

Stella Maris -toimintakeskuksen toiminta lakkaa toistaiseksi 1.11.2017. Valtaosa rakennuksista joudutaan purkamaan. Purkutyö aloitetaan näillä näkymin viimeistään tammikuussa 2018, ensimmäisinä puretaan päätalo ja keltainen talo. Niiden jälkeen puretaan myös Stelliksen tunnusmerkki, kolmiopäätäinen kappeli, jota kuitenkin tänä väliaikana voidaan käyttää hengellisiä tilaisuuksia varten.

Piispan tekemä raskas purkupäätös johtuu hiippakunnan taloudellisesta ahdingosta sekä laajoihin tutkimuksiin ja asiantuntijoiden lausuntoihin perustuvista turvallisuus- ja terveys selvityksistä. Rakennusten korjaaminen tulisi hiippakunnalle tässä vaiheessa kohtuuttoman kalliiksi, samoin kuin uusien rakentaminenkin. Osittain tai kokonaan käyttökielossa olevia rakennuksia ei kannata ylläpitää.

KATT

Piispan tiedote hiippakuntalaisille pappien palkkauksesta, Stella Mariksesta ja hiippakunnan taloudesta.

Hyvät hiippakuntalaiset,

Fides-lehdessä ja hiippakunnan sähköisessä viestinnässä on jo annettu ensikäden tietoa Stella Maris -keskuksesta ja pian myös hiippakunnan pappien palkkauksesta. On paikallaan, että avaan näitä asioita, jotta voitaisiin välttää tarpeettomia huhuja ja väärinkäsityksiä.

Pappien palkkauksesta

Olemme kirkkomme alkuajoista lähtien Suomessa olleet siinä käsityksessä, että papit kutsumustehtävässään eivät saa varsinaista palkkaa. Papeille on meidän päiviimme asti annettu elanto – asunto ja ruoka ja sen lisäksi taskurahaa. Tämän rahan Saksan katoliset papit solidaarisuudesta lahjoittavat omista tuloistaan niille papeille, joilla on heikompi taloudellinen tilanne. Kukaan pappi ei ole valittanut tästä järjestelystä. Eihän pappi yleensä pidä tehtävänsä ammattina, vaan on hengellisessä työssä, ei ansaitakseen rahaa, vaan antaakseen panoksen evankeliumiin perustuvalla tehtävällä ihmisten hyväksi. Kappalaisista piispoihin, kaikki saavat saman elannon.

Vuonna 2016 tuli kuitenkin muutos tähän tilanteeseen. Valtion työsuojeluviranomainen ja työsuojelutarkastaja aluehallintovirastosta lähetti kutsun työsuojelutarkastuksiin. Tarkastuksia tehtiin Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnassa, Pyhän Marian ja Pyhän Joosefin seurakunnissa ja sen lisäksi Katolisesa tiedotuskeskuksessa ja Katekeettisessa keskuksessa, Studium Catholicumissa ja Jyväskylän ursuliinisarten lastentarhassa.

Työsuojelutarkastaja antoi lausunnon ja raportin, joissa hän totesi, että papisto ja myös urkurit ovat työsuhteessa olevia työntekijöitä. Terminä papeille olisi palvelussuhde, mikä julkisyhteisöissä tarkoittaa työsuhdetta. 1.10.2017 mennessä meidän tulee järjestää palkkaus ja kaikki ne maksut, jotka kuuluvat palkkauksen yhteyteen. Meillä on 24 pappia, joiden on tehtävä hiippakunnan kanssa työsuopimus.

Stella Maris

Stella Mariksen taloustilanteen vuoksi keskuksen olemassaolo on ollut jo muutaman vuoden vaakaaludalla. Kerta toisensa jälkeen on yritetty parantaa tilannetta siinä kuitenkin onnistumatta. Eikä nytkään päätös ole helppo, tehdään siellä edelleen pastoraalista työtä ja paikkaan liittyy monille hienoja muistoja.

Ajatellen taloustilannettamme ei tunnu kuitenkaan olevan vaihtoehtoja. Vaikka on tehty kuluja vähentäviä ratkaisuja, mm. porakaivo maalämpöä varten, Stella Maris tuottaa edelleen vuosittain yli 50 000 euroa tappiota. Lisäksi tulee rakennusten todella huono kunto. Ns. keltainen talo on käyttökielossa ja päätalossa on home-, asbesti- ja katto-ongelmia. Pelätään jopa katon romahtamista. Kesäkir-

kon katto vuotaa edelleen lukuisista korjauksista huolimatta. Remontteihin ei ole varaa. Tästä syystä ainoana ratkaisuna on purkaa edellä mainitut rakennukset ja kerätä irtain omaisuus ns. alataloon. Näin ei ainakaan synny enää lisäkuluja rakennuksista. Tonttia ei ole tarkoitus myydä, vaan se jää odottamaan parempia aikoja, jolloin voitaisiin rakentaa jotakin uutta hyvää tilalle.

Rahoitus

Palkkausasioista syntyy vuosittain 0,5 miljoonan euron lisärahan tarve (palkka, ennakkopidätykset, sosiaalikulut, terveyskulut, vakuutukset, eläkesäästöt). Lisäksi tulevat hallintokulut. Saksan hyväntekijämme tulevat avuksi ainakin muutamaksi vuodeksi, mutta meidän on itse toimittava siten, että saamme hiippakunnan rahoituksen uuden tilanteen johdosta kuntoon.

Valtion antama tuki pitäisi saada huomattavasti korkeammaksi, avustuksia on saatava enemmän ulkomailta, samoin omista seurakunnista. Tärkeintä olisi hiippakuntalaisten tietoisuus siitä, että olemme kirkkona heidän tuestaan riippuvaisia. Olisi hienoa, jos hiippakuntalaiset maksaisivat 1 % tuloistaan kirkolle vapaaehtoisena jäsenmaksuna. Se auttaisi meitä huomattavasti.

Tässä yhteydessä kiitän kaikkia niitä, jotka tavalla tai toisella avustavat kirkkoaan!

+ Teemu Sippo SCJ
Helsingin piispa

Papeille työ sopimukset

Katolisen kirkon Helsingin hiippakunnan papistolle on laadittu työ sopimukset, jotka ovat voimassa 1.10.2017 alkaen. Tämän perusteella papeille tullaan maksamaan palkkaa Suomen työ lainsäädännön mukaisesti. Pappien palkoista toimitetaan normaaliin tapaan ennakonpidätykset ja sosiaalikulut. Papeille kertyy myös työeläkettä kuten muillekin työntekijöille Suomessa. Heidät on myös tapaturmavakuutettu. Seurakuntiin on neuvoteltu työterveyshuolto keskitetysti hiippakunnan toimesta. Työterveyspalvelujen tuottajana toimii 1.10.2017 alkaen Terveystalo Oy.

Nämä muutokset pohjautuvat työsuojeluviranomaisten kanssa käytyihin työpaikkatarkastuksiin. Vaikka seurakuntien papit ovat nyt työsuhteessa kirkkoon, niin he eivät ole työaikalain alaisia, eli heillä ei ole määriteltyä toimistotyöaikaa. Tämä johtuu papin työn luonteesta ja on yleinen käytäntö muissakin kirkkokunnissa.

Mitä nämä työsuhteasioiden muutokset merkitsevät kirkolle? Olemme pieni kirkko Suomessa eikä meillä ole verotusoikeutta kuten luterilaisilla tai ortodokseilla. Työsuhteasioiden hoidosta syntyy huomattava määrä lisäkuluja. Joudumme maksamaan ennakonpidätykset ja lakisääteiset sosiaalimaksut. Joudumme ottamaan eläke- ja muut vakuutukset. Tarvitsemme myös uutta tietojärjestelmää asioiden hyvän toteutuksen varmistamiseksi. Lisäksi työmäärä hallinnossa kasvaa, joudumme todennäköisesti miettimään lisähenkilöiden palkkausta. Kaikki tämä maksaa.

Hiippakunnan taloustoimisto on arvioinut, että vuositason lisäkustannuksia syntyy puoli miljoonaa euroa. Tämän kattaminen on iso ponnistus. Siksi toivomme jokaiselta katolilaiselta rahallista tukea kolettien, lahjoitusten ja jäsenmaksujen muodossa.

Peter Kuronen
Hiippakunnan ekonomi

Kolumni ISÄ RAIMO

Pohdintoja hiippakuntamme nykytilanteesta

Paavi Franciscus on useaan otteeseen verrannut kirkkoa sairaalaan.

Vaikka se vaikuttaakin ristiriitaiselta, niin sairaalassa on tosiasiaa enemmän terveitä ihmisiä kuin potilaita, esimerkiksi lääkärit, sairaanhoitajat, huoltoammattilaiset, toimihenkilöt jne. Luojan kiitos meidän hiippakuntamme terveydentila on erittäin hyvä. Me kaikki katolilaiset – maallikot, sääntökuntalaiset ja papit – haluamme olla uskollisia Jeesukselle ja levittää hänen evankeliumiaan.

On tietenkin täysin normaalia, että hiippakunnassa on myös asioita, jotka vaativat korjausta ja parannusta. Se ei itsessään ole huono merkki: koska on olemassa lääkkeitä ja hoitomahdollisuuksia, nämäkin asiat voidaan yrittää saada kuntoon tai jopa parantaa.

Viime päivinä on tehty joitakin tarpeellisia päätöksiä parannustoimenpiteiksi hiippakunnassamme. Tässä kirjoituksessa haluaisin keskittyä kahteen.

Ensimmäinen koskee Stella Marista ja sen osittaista purkua. Kurssikeskuksen tilannetta on esitelty ja sen kohtaloa mietitty jo aiemmin Fides-lehdessä ja hiippakuntamme nettisivuilla. Lääketieteellisin termein tässä sairaalassa, joka on hiippakunta, on jatkuva verenvuoto, joka tarvitsee pikaista tyrehdyttämistä: Stella Mariksen talous on jatkuva vuoto hiippakuntamme budjetissa.

Ensimmäinen toimenpide potilaalle, jolla on verenvuoto, on sulkea haava mahdollisimman pian. Jos verenvuodon lisäksi havaitaan infektio pitää toimia viipymättä. Stella Maris täyttää toimenpidettä vaativat kriteerit. Potilaasta ei luovuta vaan hänet yritetään parantaa. Tavoitteena on palata normaalielämään, kun verenvuoto lakkaa ja infektio katoaa. Tähän pyritään pian toteutuvalla rakennusten purkamisella. Tavoitteena on palauttaa potilaan terveys: parantaa turvallisuutta ja tuoda säästöjä. Tulevaisuudessa, jos saadaan taloudellista apua, nousee uusi Stella Maris, jossa Jeesus, Neitsyt Maria ja me kaikki hänen lapsensa voimme viihtyä.

Purkaminen on surullista, mutta sittenkin järkevä hoitomuoto täydellisen elpymisen aikaansaamiseksi. Sen vuoksi sitä on katsottava positiivisin silmin. Potilasta ei hylätä vaan hänelle annetaan mahdollisuus parantua. Prosessi vie aikaa ja Stella Mariksen tapauksessa se edellyttää myös paljon kärsivällisyyttä ja rahaa.

Toinen päätös koskee pappien palkkausta. Ei voi kuvitella sairaalaa, jossa lääkäreille tai hoitajille ei maksettaisi korvausta heidän tekemästään työstä. Papit ovat hengellisiä lääkäreitä. Heidän työnsä on kyllä kutsuustyötä. Samoin on lääkärin työ ja monet muutkin työt. Mutta Paavali muistuttaa Timoteusta, että työmies on palkkansa ansainnut. Papinkin työ on ammatillista työtä. Tämä tarkoittaa sitä, että pappikin on tavallinen kansalainen ja hänellä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muilla ihmisillä. Pappi ansaitsee oikeuden sairausvakuutukseen ja eläkkeen saamiseen. Elämme ja asumme suomalaisessa yhteiskunnassa.

Suomi on toistaiseksi ollut jatkuva poikkeus muihin Pohjoismaihin verrattuna. On aika normalisoitua. Nämä uudet toimenpiteet lisäävät optimismiani, sillä ne osoittavat, että Katolinen kirkko Suomessa on kasvanut paljon ja kasvaa jatkossakin sekä määrällisessä että maantieteellisessä mielessä. Tämä kasvu vaatii uuden ajattelutavan ja asennemuutoksen. Tässä kirjoituksessa esitetyt päätökset ovat merkkejä kehityksestä ja kypsydestä. Ne ovat osoituksia terveellisestä kasvusta.

Rukoilkaamme Pyhää Henkeä ja miettikäämme, kuinka kukin meistä voi auttaa hiippakuntaamme jatkossakin kasvamaan Jumalan armon avulla.

Yleisvikaari Raimo Goyarrola

Pyhä isä

Paavi Franciscuksen viesti Maailman lähetyspäivää varten 2017

Lähetystyö kristinuskon sydämessä

Rakkaat veljet ja sisaret,

Tänäkin vuonna Maailman lähetyspäivä kokoaa meidät Jeesuksen persoonan ympärille. Hän on "ensimmäinen ja kaikkein merkittävin evankeliumin julistaja" (Paavali VI, apostolinen kehoituskirje *Evangelii nuntiandi*, 7), joka jatkuvasti lähettää meidät julistamaan Isän Jumalan rakkauden evankeliumia Pyhän Hengen voimassa. Tämä päivä kutsuu meitä mietiskelemään uudelleen lähetystyötä kristinuskon sydämessä. Kirkko on luonteeltaan missionaarinen. Ellei se sitä olisi, se ei enää olisi Kristuksen kirkko, vaan yhdistys monien muiden joukossa, joka pian kadottaisi tarkoituksensa ja kaatoaisi. Siksi meitä kutsutaan esittämään itsellemme muutamia kysymyksiä, jotka koskevat kristillistä identiteettiämme ja vastuutamme uskovina tässä maailmassa. Sitä hämäävät monet illuusiot, sitä haavoittavat suuret pettymykset ja repivät lukemattomat veljessodat, jotka epäoikeudenmukaisesti aiheuttavat kärsimystä erityisesti viattomille. Mikä on lähetystyön perusta? Mikä on lähetystyön sydän? Mitä ovat lähetystyön olennaiset asenteet?

Lähetystyö ja Kristuksen – tien, totuuden ja elämän – evankeliumin muutosvoima

1. Kirkon lähetystyö, joka on suunnattu kaikille hyvän tahdon ihmisille, perustuu evankeliumin muuttavaan voimaan. Evankeliumi on hyvä sanoma, joka kantaa itsessään tarttuvaa iloa, koska se sisältää ja tarjoaa uuden elämän: ylösnousseen Kristuksen elämän. Hän antaa meille eläväksitekevän Henkensä ja tulee meille tieksi, totuudeksi ja elämäksi (vrt. Joh. 14:6). Hän on tie, joka kutsuu meitä seuraamaan häntä luottavaisesti ja rohkeasti. Seuratessamme Jeesusta tienämme koemme hänen totuutensa ja saamme hänen elämänsä, joka on täysi yhteys Isään Jumalaan Pyhän Hengen voimassa. Hän vapauttaa meidät kaikesta itsekkyydystä ja on luovuuden lähde rakkaudessa.

2. Isä Jumala tahtoo poikiensa ja tyttäriensä elämän muuttuvan. Tuo muutos ilmenee palvomisen hengessä ja totuudessa (vrt. Joh. 4:23-24), Pyhän Hengen innoittamassa elämässä seuraten Poikaa Jeesusta Isän Jumalan kunniaksi. "Jumalan kunnia on elävä ihminen" (Ireneus, *Adversus haereses* IV, 20, 7). Näin evankeliumin julistuksesta tulee elävä ja vaikuttava sana, joka täyttää sen, mitä julistaa (vrt. Jes. 55:10-11), eli Jeesus Kristus, joka jatkuvasti tulee lihaksi kaikissa inhimillisissä tilanteissa (vrt. Joh. 1:14).

Lähetystyö ja Kristuksen kairos

3. Kirkon lähetystehtävä ei siis ole uskonnollisen ideologian levittämistä eikä edes korkeamman etiikan tarjoamista. Monet liikkeet maailmassa pystyvät saamaan aikaan korkeita ihanteita tai huomattavia eettisiä ilmauksia. Kirkon lähetystehtävän kautta itse Jeesus Kristus jatkuvasti evankelioi ja toimii. Siksi lähetystyö on *kairos*, pelastuksen otollinen aika historiassa. Evankeliumin julistuksen kautta Jeesus tulee aina uudelleen aikalaiseksemme, jotta jokainen, joka ottaa hänet vastaan uskossa ja rakkaudella, kokisi Ylösnousseen Hengen muuttavan voiman, joka tekee hedelmälliseksi ihmiskunnan ja luomakunnan niin kuin sade maan. "Hänen ylösnousemuksensa ei ole menneisyyteen kuuluva asia; se sisältää elämänvoiman, joka on lävistänyt maailman. Siellä, missä kaikki näyttää kuolleelta, alkaa joka puolelta ilmestyä ylösnousemuksen versoja. Se on voima, jonka kaltaista ei ole" (apostolinen kehoituskirje *Evangelii gaudium*, 276).

4. Muistakaamme aina, että "kristillisen elämän alkuna ei ole eettinen päätös tai jokin suuri idea vaan sellaisen tapahtuman tai persoonan kohtaaminen, joka antaa elämälle uuden päämäärän ja samalla määrää sen suunnan" (Benedictus XVI, kiertokirje *Deus caritas est*, 1). Evankeliumi on persoona, joka jatkuvasti tarjoaa itsensä ja kutsuu niitä, jotka ottavat hänet vastaan nöyryllä ja toimeliaalla us-

kolla, jakamaan hänen elämänsä osallistumalla hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa pääsiäissalaisuuteen. Niin evankeliumista tulee kasteen kautta uuden elämän lähde, elämän, joka on vapaa synnin vallasta, Pyhän Hengen valaiseva ja muuttava. Vahvistuksen kautta siitä tulee vahvistava voitto, joka saman Hengen ansiosta osoittaa uusia todistuksen ja lähimmäisyyden teitä ja strategioita. Eukaristian kautta siitä tulee uuden ihmisen ravinto, "kuolemattomuuden lääke" (Ignatius Antiokialainen, *Epistula ad Ephesios*, 20, 2).

5. Maailma tarvitsee olennaisesti Jeesuksen Kristuksen evankeliumia. Kirkon kautta hän jatkaa laupiaan samarialaisen tehtävänsä parantaen ihmiskunnan veriset haavat; hyvän paimenen tehtävänsä etsien lakkaamatta niitä, jotka ovat eksyneet väärille teille ja ovat vaila päämäärää. Ja, Jumalan kiitos, monet merkittävät kokemukset todistavat todistavat evankeliumin muutosvoimasta. Ajattelen Dinka-heimoon kuuluneen opiskelijan esimerkkiä, kun hän oman elämänsä hinnalla suojeli Nuer-vihollisheimoon kuuluvaa opiskelijaa, joka oli määrä surmata. Ajattelen eukaristian viettoa Kitgumissa Pohjois-Ugandassa, joka tuolloin kärsi kapinallisryhmän verisistä julmuuksista; lähetystyöntekijä kehotti kansaa toistamaan Jeesuksen sanoja ristillä: "Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?", ristiinnaulitun Herran veljien ja sisarten epätoivoisen huodon

ilmauksena. Tuo eukaristian vietto oli kansalle suuren lohdutuksen ja rohkeuden lähde. Ja voimme ajatella lukemattomia todistuksia siitä, kuinka evankeliumi auttaa voittamaan sulkeutumisen, konfliktit, rasmin ja heimokuntaisuuden ja edistää kaikkialla ja kaikkien keskuudessa sovintoa, veljeyttä ja jakamista.

Lähetystyö innoittaa jatkuvan eksoduksen, pyhiinvaeltamisen ja maanpakolaisuuden spiritualiteettia

6. Kirkon lähetystyötä innoittaa jatkuvan eksoduksen spiritualiteetti, joka johtaa "lähtemään omasta mukavuudestamme ja rohkeasti saavuttamaan kaikki reuna-alueet, jotka tarvitsevat evankeliumin valoa" (apostolinen kehoituskirje *Evangelii gaudium*, 20). Kirkon lähetystyö innoittaa jatkuvan pyhiinvaellukseen kulkiessamme elämän erilaisten erämaiden halki, kokiessamme monenlaista totuuden ja oikeudenmukaisuuden nälkää ja janoa. Kirkon lähetystyötä innoittaa jatkuva kokemus maanpakolaisuudesta, jotta äärettömyyttä janoava ihminen tuntisi olevansa maanpakolainen matkalla kohti lopullista isänmaata, kokien, että taivasten valtakunta on läsnä "jo nyt" ja "ei vielä".

7. Lähetystyö muistuttaa kirkolle, että kirkko ei ole päämäärä itsessään, vaan taivasten valtakunnan nöyry väline ja välikappale. Itseriittoinen kirkko, joka

Missio

on mieltynyt maanpäälliseen menestykseen, ei ole Kristuksen kirkko, hänen ristiinnaulittu ja kirkastettu ruumiinsa. Siksi haluamme mieluummin "loukkaantuneen, haavoittuneen ja kaduilla kulkemisesta likaantuneen kirkon kuin sellaisen kirkon, joka on sairas sulkeutumisen ja mukavasti omaan turvallisuuteensa takertumisen vuoksi" (sama, 49).

Nuoret, lähetystyön toivo

8. Nuoret ovat lähetystyön toivo. Jeesuksen persoona ja hänen julistamansa hyvä sanoma kiehtovat jatkuvasti monia nuoria. He etsivät teitä, joilla palvela ihmiskuntaa rohkeasti ja innolla. "On paljon nuoria ihmisiä, jotka tarjoavat solidaarista apuaan maailman pahuuksien edessä ja osallistuvat monenlaiseen aktivismin ja vapaaehtoistyöhön... On hienoa, että nuoret ovat 'uskon katusaarnaajia', onnellisia tuodessaan Jeesuksen joka kadulle, joka aukiolle, joka puolelle maailmaa!" (sama, 106). Seuraavan piispainsynodin tavallisen yleiskokouksen aihe vuonna 2018 on "Nuoret, usko ja kutsumusten erottaminen". Se on otollinen tilaisuus ottaa nuoret mukaan yhteiseen lähetysvastuuseen, jossa heidän rikasta mielikuvitustaan ja luovuuttaan tarvitaan.

Paavillisten lähetysseurojen palvelus

9. Paavilliset lähetysseurat ovat arvokas väline, jotta jokaisessa kristillisessä yhteisössä heräisi halu lähteä ulos omista rajoistaan ja varmuuksistaan julistaakseen evankeliumia kaikille. Syvällisen lähetyspirituaaliteetin kautta, jota eletään todeksi joka päivä, sitoutuen jatkuvasti lähetystietoisuuden ja -innon kasvattamiseen lapset, nuoret, aikuiset, perheet, papit, sääntökuntalaiset ja piispat työskentelevät, jotta jokaisessa kasvaisi missionaarinen sydän. Maailman lähetyspäivä, jota "Uskon levittämisen työ" edistää, on otollinen tilaisuus, johon kristillisten yhteisöjen missionaarinen sydän voi osallistua rukouksella, elämäntodistuksella ja hyvyksiään jakamalla vastatakseen evankelioimisen vakaviin ja laajoihin tarpeisiin.

Lähetystyö yhdessä Marian, evankelioimisen äidin kanssa

10. Rakkaat veljet ja sisaret, tehkäämme lähetystyötä innoitteenamme Maria, evankelioimisen äiti. Hengen liikuttamana hän otti vastaan elämän Sanan nöyrän uskonsa syvyydessä. Auttakoon Neitsyt meitä vastaamaan myönteävästi, koska Jeesuksen hyvän sanoman julistusta tarvitaan kiireellisesti meidän aikanamme. Auttakoon hän meitä saamaan uutta ylösnousemuksen paloa, jotta toisimme kaikille ilosanoman elämästä, joka voittaa kuoleman. Rukoilkoon hän puolestamme, jotta saisimme pyhää rohkeutta etsiä uusia teitä, jotta pelastuksen lahja saavuttaisi kaikki.

Vatikaanissa helluntain juhlapyhänä
4. kesäkuuta 2017

Franciscus

Maailman lähetyspäivä 22.10.

Lokakuu on tavallaan lähetystyön kuukausi, sillä se alkaa pyhän Jeesus-lapsen Teresan, lähetystyön suojelijan, muistopäivän viettämisellä (1.10.). Lokakuun toisena viikonvaihteena (tänä vuonna 7.-8.10.) Suomen katolilaiset, luterilaiset ja ortodoksit viettävät yhdessä ns. ekumeenista lähetyspyhää, korostaen kristittyjen yhteistä lähetysidentiteettiä ja muistuttaen samalla yhteisen todistuksen ja keskinäisen rauhan merkityksestä. Myöhemmin saman kuin kolmantena tai neljäntenä sunnuntaina vietetään kaikissa katolisissa maissa Maailman lähetyspäivää, joka tänä vuonna osuu hiippakunnassamme 22. päivään. Sekä Ekumeeninen lähetyspyhä että Maailman lähetyspäivä kutsuvat meitä "mietiskelemään uudelleen lähetystyötä kristinuskon sydämessä." Jos kirkko ei olisi missionaarinen, "se ei enää olisi Kristuksen kirkko, vaan yhdistys monien muiden joukossa, joka pian kadottaisi tarkoituksensa ja katoaisi," kirjoittaa paavi Franciscus viestissään Maailman lähetyspäivää varten 2017.

Kristuksen evankeliumi

Ennen taivaaseenastumistaan Kristus antoi lähetyskäskeensä apostoleille ja heidän kauttaan meille, kaikille kristityille (vrt. Matt. 28:19-20). Jokainen meistä on kutsuttu olemaan Kristuksen lähettiläänä. Jokainen kastettu on kutsuttu omalla elämällään, saamiensa lahjojen ja aseman mukaan antamaan oman panoksensa Jumalan valtakunnan leviämiseksi omassa ympäristössään tai kotimaansa ulkopuolella (Vatikaanin II kirkolliskokous, *Apostolicam actuositatem*, 2). Paavin mukaan "lähetystyö on kairo, pelastuksen otollinen aika historiassa. Evankeliumin julistuksen kautta Jeesus tulee aina uudelleen aikalaiseksemme, jotta jokainen, joka ottaa hänet vastaan uskossa ja rakkautella, kokisi Ylösnousseen Hengen muuttavan voiman, joka tekee hedelmällisiksi ihmiskunnan ja luomakunnan niin kuin sademaan" (3).

Lähetysviestissään paavi vielä korostaa, että "maailma tarvitsee olennaisesti Jeesuksen Kristuksen evankeliumia," joka "auttaa voittamaan sulkeutumisen, konfliktit, rasmin ja heimokuntaisuuden ja edistää kaikkialla ja kaikkien keskuudessa sovintoa, veljeyttä ja jakamista" (5). Meidän on siis ilmoitettava Jumalan ilosanomaa kaikkialla, jotta Jumalan rakkaus voisi parantaa ihmisiä ja uudistaa maailman kasvot. Se on kunniantehtävä, kiitoksen merkki ja vastarakkauden osoitus Jumalalle, joka on kaikkien hyvien lahjojen antaja. Lähetystyö jakaa elämäniloa ja antaa sitä meille itsellemme. Kristuksen evankeliumi "kantaa itsessään tартtuvaa iloa, koska se sisältää ja tarjoaa uuden elämän: ylösnousseen Kristuksen elämän" (1).

Maria, evankelioimisen äiti

Lokakuu on myös kirkon perinteessä omistettu pyhälle ruusukun kuningattarelle. Erityisesti tämän vuoden lokakuun 13. päivänä muistelemme sata vuotta sitten Portugalin Fatimassa tapahtunutta ihmettä, jossa kymmenet tuhannet ihmiset olivat nähneet ja todistaneet auringon tanssivan minuuttien ajan. Tässä viimeisessä ilmestyksessään Neitsyt Maria sanoi lapsille, että hän on Ruusukun Neitsyt, ja kehotti lapsia jatka-

maan ruusukun rukoilemista joka päivä maailmanrauhan ja Jumalan tahdon mukaisen elämän puolesta. Meikin voimme yhtyä Neitsyt Marian rukoukseen lähetystyön puolesta.

Oikeastaan Maria on "lähetystyöntekijä, joka lähestyy meitä saattaakseen meitä elämässämme, avaten äidillisellä kiintymyksellään sydämet uskolle. Todellisen äidin tavoin hän kulkee kanssamme, taistelee rinnallamme ja lakkaamatta ympäröi meitä Jumalan rakkauden läheisyydellä" (Franciscus, apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium*, 286). Tästä syystä lähetysviestissään paavi kehottaa meitä tekemään lähetystyötä yhdessä Marian, evankelioimisen äidin kanssa (10).

Maria on evankelioivan kirkon äiti, uuden evankelioimisen tähti (EG 287-288), joka oli valmis suostumaan Jumalan tehtävään nöyrästi: "Tapahtukoon niin" (Luuk. 1:38). Pyhän "Hengen liikuttamana hän otti vastaan elämän Sanan nöyrän uskonsa syvyydessä" (10). Kun Maria myöntyi Jumalan sanaan, hänestä tuli Kristuksen äiti ja ensimmäinen apostoli, ensimmäinen lähetysaarnaaja. Kantaen Jumalan Sanaa – evankeliumia – kohdussaan, joka näin oli kuin uuden liiton liitonarkku, Maria lähti julistamaan ilosanomaa serkulleen Elisabetille. Galileasta ja Juudean vuoriseudulta etenevä totuus sai täytytyksensä pääsiäissalaisuudessa Jerusalemissa ja levisi siltä kaikkeen maailmaan. Evankeliumia on julistettava kaikille luoduille viipymättä.

Alkuunpanija

Maailman lähetyspäivän pani alulle paavi Pius XI 14.4.1926 antaakseen lähetystyölle taloudellista varmuutta. Kaikki koko maailman hiippakunnat antavat "lähimmäisen-rakkauden pienen rovon" lähetyspäivänä. Sen ansiosta voimme yhdessä koko kirkon kanssa viedä hengellistä ja aineellista apua niille, jotka sitä kaikkein kipeimmin tarvitsevat. Olkaamme tietoisia maailman lähetystyksestä myös vuoden jokaisena päivänä, sillä yksi ainoa sunnuntai ei riitä! Tällä tavoin lähetystyö alkaa joka päivä meidän sydämissämme.

Viestissään paavi Franciscus toivoo, että Maailman lähetyspäivä olisi "otollinen tilaisuus, johon kristillisten yhteisöjen missionaarinen sydän voi osallistua rukouksella, elämäntodistuksella ja hyvyksiään jakamalla vastatakseen evankelioimisen vakaviin ja laajoihin tarpeisiin" (9). Näin Maailman lähetyspäivän meitä rohkaistaan muistamaan ympäri maailmaa toimivia lukuisia lähetystyöntekijöitä ja heidän koh-

taamaan ihmisiä. Meidän rukouksemme ja lahjoituksemme auttavat tukemaan kirkkoja, sairaaloita, kouluja ja kutsumuksia maissa, joissa kirkko on uusi, vasta perustettu tai köyhä. Se on tilaisuutemme osoittaa rakkautta ja solidaarisuutta veljiämme ja sisarjamme kohtaan, jotka jakavat kanssamme saman uskon.

Pohjoismaiden Missio

Maailmanlaajuisia lähetystyötä johtaa Kansojen evankelioimisen kongregatio (ent. *Pro propaganda Fide*, per. 1622) Rooman kuuriassa. Sen yhteydessä toimii neljä paavillista lähetysseuraa, jotka huolehtivat lähetystyön rahoituksesta ja koulutuksesta sekä innostavat lähetystyöhön. Viestissään paavi Franciscus korostaa, että "paavilliset lähetysseurat ovat arvokas väline, jotta jokaisessa kristillisessä yhteisössä heräisi halu lähteä ulos omista rajoistaan ja varmuuksistaan julistaakseen evankeliumia kaikille" (9). Uskon levittämisen yhdistys (*Association for the Propagation of the Faith*) on yksi lähetysseuroista, jonka kanssa Pohjoismaiden paikalliskirkot tekevät yhteistyötä ja jota Pohjoismaissa kutsutaan nimellä MISSIO. Se vastaa maailman lähetyspäivän järjestelyistä ja antaa uusille, vasta perustetuille tai köyhille hiippakunnille välttämätöntä tukea niiden ponnistellessa kohti omavaraisuutta. Lähetystyö on koko kirkon vastuutehtävä, ja Pohjoismaiden katoliset hiippakunnat pyrkivät auliisti tukemaan paavillisten lähetysseurojen koordinoimaa evankelioimistyötä. Pyydämme teidän rukouksianne ja avustustanne.

Kolehdit kerätään 22. lokakuuta 2017 kassa messuissa kirkon lähetystyön hyväksi.

**MUUT AVUSTUKSET SUORAAN
PIISPAN KANSLIAN LÄHETYS-
AVUSTUSTILILLE: FI09 1745 3000 1270 60**

*Hiippakunnan lähetystyöasioiden hoitaja
isä Nguyen Toan Tri*

Rukous lähetystyön puolesta:

Jumala, sinä teit kirkostasi pelastuksen sakramentin kaikille kansoille, jotta Kristuksen lunastustyö pysyisi ihmisten keskelä aikojen loppuun asti. Sytytä rakkautesi liekki uskoviesi sydämiin, ja herätä heissä kutsumus palvella ihmisten pelastusta, niin että kaikista kansoista kasvaisi sinulle yksi perhe ja yksi kansa. Tätä pyydämme saman Herramme Jeesuksen Kristuksen, sinun Poikasi, kautta, joka kanssasi elää ja hallitsee Pyhän Hengen yhteydessä, Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

(Roomalainen Messukirja, s. 929)

Artikkeleita

Uuden millenniumin alku – myrskyiset vuodet

Uuden tuhatluvun alkua odotettiin kaikkialla maailmassa epätietoisina ja uteliaina, kaatuvatko tietokoneet, mullistuuko maapallo, palaako Kristus säihkyvässä kunniansaan? Maailmanlopun ennustajat olivat vauhdissa eri puolilla maailmaa.

Koti-Suomessa uusi vuosituhat aloitettiin surullisissa merkeissä. Piispa Paul Verschuren, joka oli sairastunut vakavasti 1990-luvun lopulla ja eronnut virastaan 1998, kuoli uusiutuneeseen leukemiaan 19. helmikuuta vuonna 2000. Hänen hautajaisensa täyttivät Pyhän Henrikin katedraalin ääriään myöten, muistotilaisuuteen Helsingin tuomiokirkon kryptassa osallistui joidenkin laskujen mukaan 300-400 henkeä. Muistopuheita pitivät ystävät ja työtoverit läheltä ja kaukaa, kirkkokuntien ja maiden rajat ylitettiin yhteisessä surussa. Isä Ryszard Miś SCJ siunasi piispa Verschurenin haudan lepoon Turun tuulisella hautausmaalla runsaan saattojoukon seuramana.

Uuden piispan odotus

Hiippakunta oli yhtäkkiä ilman paimenta. Vaikka sitä oli osattu odottaa, isku tuntui vaikealta kantaa. Piispa Paul oli johtanut hiippakuntaa kolmekymmentä vuotta, ja huolestuneina odotettiin, mitä Vatikaani päättäisi seuraavasta piispasta. Sede vacante -tilanteessa hiippakunnan toiminta melkein lakkasi, vain välttämättömät asiat hoidettiin. Piispattoman ajan asainhoitajaksi valittiin isä Jan Aarts SCJ. Hiippakunta arvaili ja ihmetteli, kuka saattaisi olla piispan seuraaja. Isä Miśin nimi mainittiin, ihmiset arvailivat pappeja myös muista Pohjoismaista, löytyisikö ehkä Norjasta tai Ruotsista sopiva ehdokas.

Kun sitten lopulta tieto Helsingin hiippakunnan uudesta piispasta saapui, ensimmäinen reaktio oli hämmennys. Jeesuksen pyhän sydämen pappi, mutta puolalainen moraaliteologi ja yliopiston opettaja. Miten hän sopeutuisi pieneen suomalaisen hiippakuntaan? Kun muisteltiin piispa Verschurenin monessa mielessä ansiokasta elämänuraa, tiedettiin, että niihin saappaisiin ei ollut helppo astua. Hiippakuntalaiset olivat kuitenkin valmiita antamaan alkuajan virheitä anteeksi, ja monessa kahvipöytäkeskustelussa pohdittiin, mitä uusi piispa tie-

Piispa Józef ja sisaret, Köyliö 2004.

Katolisen kirkon vaihteita itsenäisessä Suomessa OSA 9

Corpus Christi -kulkue 2005.

tää Suomesta, haluaako hän heti muuttaa kaiken... Ilma oli täynnä odotuksia ja kysymyksiä.

Odotukset ja alkuvaiheet

Piispa Józef Wróbel SCJ vihittiin Helsingin katolisen hiippakunnan piispaksi Johanneksen kirkossa Helsingissä 27.1.2001. Hänen kerrottiin suostuneen

paavi Johannes Paavali II:n pyyntöön – paavin kerrottiin tunteneen piispa Józefin isän – vasta kolmannella yrittämällä. Uuden piispan vihki kardinaali Edward I. Cassidy, silloinen Paavillisen kristittyjen ykseyden edistämisen neuvoston puheenjohtaja. Kirkko oli täynnä väkeä, paikalla oli katolilaisten lisäksi runsaasti myös ekumeenisia vieraita eri kirkkokunnista. Uudelta piispalta odotettiin

paljon, häntä onniteltiin ja toivotettiin tervetulleeksi uuteen hiippakuntaansa. Odotukset ja toiveet olivat korkealla.

Toisaalta oli selvää, että muutoksiakin täytyisi tulla. Piispa Wróbel oli syntynyt Puolan maaseudulta ja toimi moraaliteologian opettajana perinteikkäässä, Lublinin vanhoilliseksi miellettyssä katolisessa yliopistossa. Jo vihkimispäivänä kävi ilmi, että piispa Wróbel ei puhunut englantia, että hän puhui kyllä saksaa, ranskaa ja italiaa, mutta ei tietenkään suomea eikä ruotsia.

Nopeasti kävi selväksi, että hän piti Suomea varsin sekularisoituneena maana, että hänen mielestään kasvavan hiippakunnan hallinto ei ollut aivan ajan tasalla ja nyt oli aika panna asiat oikealle tolalle. Jotkut hiippakuntalaiset hermostuivat tästä, koska he kuvittelivat rakastamansa piispa Verschurenin joutuneen näin arvostelun kohteeksi.

Lisäksi katedraaliseurakunnan kirkkoherra Teemu Sippo SCJ yllättäen siirrettiin kappalaiseksi Pyhän Marian seurakuntaan ja Henrikin uudeksi kirkkoherraksi nimitettiin piispan uudeksi yleisvikaariksi valitsema isä Marino Tre-

Artikkeleita

visini, neokatekumenaalipappi Oulusta.

Väärinkäsitykset synnyttivät uusia ongelmia, joista suurin oli isä Jan Aartsin SCJ siirtäminen pois Suomesta, tapahtuma, joka päättyi jopa Suomen Kuvalehden sivuille. Syntyi äänekäs ryhmä nimeltä "katkirkko", joka toimi netissä, protestoi piispaa vastaan ja arvosteli tämän toimia. Järjestettiin kaksi keskustelutilaisuutta, joissa tivattiin piispalta vastauksia hiippakunnan suunnasta, piispantalon edessä pidettiin mielenosoitus, jossa vaadittiin piispan lähtöä. Valituksia lähetettiin. Lopulta isä Jan sai luvan palata ja hiippakuntajuhlassa tehtiin julkinen sovinto.

Suru-uutisia

Paljon muutakin tapahtui hiippakunnassa. Vuosituhannen ensimmäinen kymmenluku osoittautui menetysten ajaksi. Hyvin lyhyen ajan sisällä hiippakunta menetti monta oppinutta hengellistä opettajaansa. Vuonna 2001 kuoli dominikaani-isä Martti Voutilainen, samana vuonna ja samana päivänä kuoli Hollannissa isä Jac Reijnders SCJ. Hiippakuntalaisia lohdutti mielikuva näistä kahdesta vanhasta papista kulkemassa yhdessä tiellä kohti taivasta teologiseen keskusteluun syventyneinä. Diakoni, hiippakuntalehti Fideksen päätoimittaja Pentti Laukama kuoli vain viikkoa myöhemmin äkilliseen sairaskohtaukseen. Seuraavana vuonna menehtyivät dominikaani-isä Guy Béthune ja diakoni Christian Hellström. Vaikeasti sairas isä Jan Koolen SCJ palasi Hollantiin, jossa hän kuoli 2003.

Isä Reinier Brügemann SCJ, joka vielä edellisenä kesänä oli vierailut hiippakuntajuhlassa, kuoli 95-vuotiaana Hollannissa 10. maaliskuuta 2005, ja runsas kuukausi sen jälkeen, 21.4., kuoli 91-vuotias isä Robert de Caluwé, itäisen riuksuksen pappi, joka oli tuonut Suomeen uuden ikonimaalauksen opit. Suomen ortodoksikirkossa hänen kättensä jälkiä on mm. vuonna 1953 maalattu Valkeakosken ortodoksisen kirkon ikonostaasi, ensimmäinen uutta ikonimaalauksista edustava kirkkointeriööri. Isä Robertin työtä opettajana ja ikonimaalauksen opikirjojen tekijänä arvostetaan edelleen. Myllyjärven Ekumeenisen keskuksen, nykyisen Redemptoris Mater -seminaarin kappelin upea ikonostaasi on edelleen paikoillaan, vaikka kappelia ei enää voida käyttää sen huonon kunnon takia. Myös isä Wim Slegers SCJ kuoli vuonna 2006, joten lähes kokonainen ikäpolvi oli poistunut hyvin lyhyen ajan kuluessa.

Piispan lähtö

Piispa Wróbel viipyi Suomessa katolilaisten paimenena seitsemän vuotta ja viisi kuukautta. Tämä aika oli aivan liian lyhyt, jotta hiippakuntalaiset olisivat oppineet tuntemaan piispansa muuten

kuin oikean uskon opettajana. Hän lähti maasta 2008 pian sen jälkeen, kun Vatikaani oli antanut seuraavan tiedotteen: "Paavi Benedictus XVI on nimittänyt Helsingin piispan Józef Wróbelin SCJ Lublinin arkkihiippakunnan apulaispiispaksi ja myöntänyt hänelle Suasin titulaarihiippakunnan arvonimen."

Jäähyväissaarnassaan piispa monin sanoin kiitteli hiippakuntaansa, pappejaan ja sääntökuntalaisia ja murehti sitä, ettei ollut ehtinyt tarkemmin tutustua tähän toiseen kotimaahansa ja oppiakunnolla sen kieltä. Suomesta lähtönsä liittyen piispa antoi Puolan Katoliselle tietotoimistolle KAI:lle haastattelun, jossa hän kertoi lähtönsä syyksi Helsingin hiippakunnan surkean taloudellisen ti-

Isä Martti Voutilaisen hautajaiset 2001.

lan. Asiasta uutisoi myös englantilainen The Tablet -lehti.

On kuitenkin todettava, että piispa Wróbelissa oli myös paljon hyvää. Hänen piispakautensa alkoi kuitenkin huonosti, eikä tilanne siitä sitten oikein enää ehtinyt parantua. Kahden erilaisen kulttuurin kohtaaminen aiheutti yhteentörmäyksen, jonka seuraukset olivat turhankin rajut. Myös ihmisenä piispa Wróbel oli – luonnollisesti – erilainen kuin edeltäjänsä. Kuitenkin piispan teologiset kirjoitukset Fideksessä olivat usein täyttä asiaa, ja ne ihmiset, jotka tutustuivat häneen lähemmin, pitivät häntä ystävällisenä, joskin hiukan pidättyväisenä. Hän oli ilmeisesti kuitenkin ennen kaikkea opettaja, eikä tuntenut oloaan kotoisaksi piispanistuimella. Hän osallistui myös Köyliön pyhiinvaelluksiin ja hiippakuntajuhlisiin. Hän sai aikaan Redemptoris Mater -lähetykseminaarin tuloon Suomeen, hän teki Stella Mariksesta erityisesti Neitsyt Marialle pyhitetyn keskuksen ja pyhäkön. Sen johtajan Leena Kankaan jäätyä eläkkeelle hän kutsui sinne Turusta birgittalaissaria, jotka hoitivatkin Stellistä muutaman vuoden.

Piispa Wróbelin aika Suomessa on vielä liian lähellä, jotta siitä voitaisiin puhua täysin kiihottomasti. Hän toimi tääl-

lä parhaan ymmärryksensä mukaan, saarnasi ja opetti perinteistä katolista elämäntapaa. Hän tuli maasta, jossa kirkollisen esimiehen auktoriteettia yhä kunnioitetaan. Hän sai Suomesta myös monia hyviä ystäviä ja myöhemmin osallistui kanssaviikkijänä Teemu Sipon piispanvihkimykseen.

Uusi suomalainen piispa

Millenniumin ensimmäisen kymmenluvun päättyessä hiippakunta oli jälleen ilman paimenta. Nuntius vieraili Suomessa eri seurakunnissa kyselemässä, mitä odotuksia ja toiveita oli uudesta piispasta, kyseltiin mahdollisten ehdokkaiden hyvistä ja huonoista

puolista, minkälaisia he olivat. Lopulta saatiin tieto, että Helsingin hiippakunnan uudeksi piispaksi oli nimitetty isä Teemu Sippo, ensimmäinen suomalainen katolinen piispa uudella ajalla. Ilmeisesti Vatikaanissa ajateltiin, että tilanne saataisiin näin rauhoittumaan.

Piispa Teemu Sippo vihittiin virkaansa Turun tuomiokirkossa 5.9.2009. Kirkko oli täynnä, kaukaa tulleet katolilaiset eivät enää mahtuneet sisään oman piispansa vihkimisjuhlaan, sillä kirkko oli täytynyt aikaisesta aamusta alkaen lähellä asuvista katolilaisista ja uteliaista turkulaisista. Se jätti ikävän tunteen niille, jotka jäivät ulkopuolelle, mutta hiukan heitäkin lohdutti runsas tarjoilu vihkimisen jälkeen. Päällimmäisenä tunteena oli kuitenkin tyytyväisyys ja kiitollisuus siitä, että hiippakunnalla oli taas piispa.

Tuula Luoma OP

Lähteet:

Fideksen vuosikerrat 2000-2010
Studium Catholicumin lehtileikekokoelma
The Tablet 2.8.2008
Ikonimaalari 2/2017

Korjaus: Edellisessä artikkelissa oli pari virhettä vuosilukujen kanssa: Berliinin muuria ei hajotettu vuonna 1981 vaan vasta 9.11.1989 se murrettiin ja vähitellen hajotettiin. Neuvostoliittokin hajosi virallisesti vasta 26.12.1991.

English-language Catechism for Adults

Would you like to become more familiar with the basic teaching of the Catechism of the Catholic Church? A study group of English-speaking people meets twice a month at the **Studium Catholicum, Ritari-
katu 3 b A 4, Helsinki**. The study group is open to all those who are interested.

The next English Catechisms at the Studium

- Monday October 16th at 18.30
- Monday October 30th at 18.30
- Monday November 13th at 18.30
- Monday November 27th at 18.30
- Monday December 11th at 18.30

Contact person: **Diana Kaley**, 040-7235703, diana.kaley@studium.fi. Moderator of the group: fr. **Antoine Lévy, OP**.

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

LIISA AHLBERG
(Helsinki)

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa torstaina 2. marraskuuta 2017 klo 18.00.

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI
Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 5.11.2017 klo 13.00

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentinisiä tai joskus "gregoriaanisia" messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine or sometimes a "Gregorian" Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Ajattelemme perhettä -seminaari

Tämänvuotisessa Vanhan Puiston Kulttuurikeskuksen ja Silta-klubin yhteistyössä järjestämässä perheseminaarissa oli aiheena sosiaalinen media eli some. Kirsi Nystén, kommunikaatioasiantuntija Accountor Enterprise Solutions Oy:stä, toimi tilaisuuden juontajana ja antoi myös arvokkaan panoksen keskusteluun. Monelle lapselle, nuorelle ja nuorelle aikuiselle some on arkipäivää, jota ilman ei voi elää, ja moni aikuinenkin käyttää facebookia, YouTubea, Twitteriä jne. päivittäin, jopa useita kertoja. Sosiaalisesta mediasta puhutaan nykyajan postmodernina tai postpostmodernina ilmiönä, joka on tullut kulttuuriimme jäädäkseen. Mutta onko ilmiö uusi? Muinaisen Israelin kaupungeissa tytöt ja naiset kokoontuivat kaivoilla ja vaihtoivat viimeisimmät uutiset. Miehet kokoontuivat kaupunginporteilla keskustelemaan ja väittelemään – näin siis jo tuhansia vuosia sitten pääasiassa suullisessa kulttuurissa.

Laura Nurminen Sovelto Oy:stä kertoi vastaavia esimerkkejä siitä, kuinka nykyisten aikuisten lapsuudessa ja nuoruudessa oli samanlaisia ilmiöitä kuin somessa. Kirjekavereita, videokameran käyttöä, post-it lappuja jääkaapin ovesa, tunnekortteja, joita nykyään vastaavat emoji eli erilaiset hymiöt. Nämä tutut asiat ovat kaikki esillä somessa sen eri sovelluksissa. Jo mainittujen sovellusten lisäksi Snapchat, musical.ly tai WhatsApp ovat varsinkin nuorten käytössä, ja WhatsAppin kaltaista sovellusta saattaa koko lapsiperhe käyttää. Perhe muodostaa sovellukseen oman ryhmän, ja vain ryhmän jäsenet näkevät sen, mitä ryhmässä kirjoitetaan.

Lapset käyttävät mobiilia paljon. Saatavilla on sovelluksia, joilla voi rajoittaa esimerkiksi sitä, mihin asti iltaisin mobiililaitetta voi käyttää, ja samoin sitä, mitä sovelluksia lapsi voi mobiililla voi käyt-

Kuva Joan Bondad

tää. Aikuinen voi näin päättää suvereenisti siitä, miten lapsi voi käyttää puhelinta. Näin on silloin, jos mobiilin käytön määrä alkaa huolestuttaa ja sitä käytetään myöhään yöhön asti. Mutta jos aikuinen kieltää puhelimen käytön kokonaan tai rajoittaa sitä radikaalisti, hän saattaa sulkea lapsen koko luokan tai koko kaveripiirin ulkopuolelle. Tästä seuraa yksinäisyyttä, eristyneisyyttä ja sosiaalisia ongelmia.

Itseäni jäivät mietittämään introvertit lapset, nuoret ja aikuiset, jotka viihtyisivät kaikkien parhaiten omissa oloissaan, pienen perhepiirin tai yhden (tai korkeintaan parin kolmen) kaverin kanssa. Tuoko mobiili, tabletti, tietokone ja some sosiaalista painetta siihen, että koko ajan pitäisi olla isossa kaveriporukassa, vaikka introvertin ihmisen persoonallisuuden kaikkein luonnollisin ja paras kehitys tapahtuisi niin, että hän saisi olla paljon omissa oloissaan tai pienessä yhteisössä, jossa introverttien sosiaaliset taidot pääsevät parhaiten esiin? Alkavatko introvertit ihmiset kokea syyllisyyttä omasta persoonallisuudestaan, sen parhaista puolista?

Laura Nurmisen pääviesti oli, että vanhempien ja opettajien tulisi mennä someen yhdessä lastensa ja nuortensa kanssa, kaikkiin somen sovelluksiin, joita lapset ja nuoret käyttävät. Vain siten aikuiset voivat olla tietoisia siitä, mitä lapselle ja nuorelle kuuluu, mitä hänen elämässään tapahtuu; vain siten he voivat oppia tietämään, kuka heidän lapsensa on. Lapsi voi auttaa heitä tässä, myös opettamalla somen eri sovellusten käyttöä, jos niiden käyttö tuntuu aikuisesta etäiseltä ajatukselta. Tämä yhteinen tie voi opettaa molemmat tuntemaan toinen toisensa paremmin, kasvattaa perheen ja yhteisön yhteyttä ja pyyteetöntä rakkautta. Tällaisessa ympäristössä lapsen ja nuoren on hyvä ja turvallista elää ja kasvaa. Some voi myös tietyllä tavalla verrata puukkoa: jos sen antaa liian pienelle lapselle, käy huonosti, mutta eräretkellä ei tule toimeen ilman puukkoa.

Elisabeth eli "Lissy" Clement, Helsingin Englantilaisen koulun opettaja, kertoi kokemuksia koulumaailmasta. Siellä some voidaan itsessään käsittää neutraaliksi: se ei ole hyvä eikä paha, vaan vain se ratkai-

see, mitä somessa tehdään. Some voi olla opetuksen apuna: vihkot ovat historiaa ja tabletit nykypäivää, oppiaines ja tehtävät löytyvät netistä, tehtävät myös palauteaan nettiin ja niistä käydään luokan kesken keskustelua netissä. Parhaimmillaan some ja netti kohottavat opetuksen tasoa ja helpottavat koko koulun käytännön elämää. Koulumaailmassa nettikiusaaminen on vastaavasti somessa ilmenevä negatiivinen ilmiö, sen kanssa tehdään jatkuvasti töitä. Yleisesti voidaan silti todeta, että aikuiset ovat pahimpia nettikiusajia, joiden huono esimerkki houkuttelee lapsia ja nuoria tekemään samoin.

Clement kertoi myös esimerkin arkisista teknisistä ongelmista koululaisten kanssa tehdyllä Irlannin matkalla. Nuorilla oli "Snapchat streakeja" eli satojen päivien yhtenäisiä viestiketjuja jokaiselta päivältä parhaiden ystäviensä kanssa, mutta matkalla he joutuivat alueelle, jossa ei kokonaiseen vuorokautteen ollut internetyhteyttä. Seurauksena oli kritiikkiä opettajalle: "Miten sä voit tehdä tän mulle?" "Mitä mun bestis nyt ajattelee musta?" Tilanne helpotti vasta kun nettiyhteydet toimivat normaaliin länsimaiseen tapaan. (Itse ajattelen, että jos bestis ei enää ole bestis, kun satojen päivien striikki on jostain syystä mennyt poikki, niin millainen bestis hän oikein oli?)

Some itsessään ei siis ole negatiivista tai positiivista, vaan se, mitä somessa tehdään, on ratkaisevaa. Tämänkertaisen perheseminaarin tärkein viesti oli se, että aikuisten tulee mennä someen lasten ja nuorten kanssa, opetella tekniikka ja kaikkien tärkeimpänä: tietää, mitä lapsi tai nuori somessa tekee, oppia tuntemaan toinen toisensa paremmin sillä yhteisellä tiellä, jota todellinen perhe-elämä on.

Simo Lamponen

Chiara Corbella, ilon todistaja

Pyhä Gianna Beretta Molla (4. lokakuuta 1922-28. huhtikuuta 1962) oli lääkäri, jonka kohdussa havaittiin kasvain hänen odottaessaan neljättä lastaan. Hän kieltäytyi lääkärin suosittelemasta kohdunpoistosta pelastaakseen syntymättömän tyttärensä, josta sittemmin äitinsä taivoin tuli lääkäri. Chiara Corbella Petrilloa on joskus kutsuttu "uudeksi Gianna Beretta Mollaksi".

Chiara Corbella Petrillo kuoli syöpään 28-vuotiaana 13. kesäkuuta 2012. Hän oli viivytännyt syöpähoitoja pelastaakseen syntymättömän lapsensa Francescon, kun syöpäkasvain löydettiin hänen ollessaan kolmatta kertaa raskaana. Chiaran ystävät Simone Troisi ja Cristiana Paccini kirjoittivat hänestä kirjan, jonka italiantielinen otsikko merkitsee

"Olemme syntyneet emmekä enää koskaan kuole. Chiara Corbella Petrillon tarina"; englanninkielinen käännös on otsikoitu "Chiara Corbella Petrillo: Ilon todistaja".

Chiara Corbella syntyi Roomassa 9. tammikuuta 1984. Hän oli läheinen sisarensa kanssa. Äitinsä kanssa he osallistuivat katolisen karismaattisen liikkeen yhteisöön ja perheessä rukoiltiin yhdessä ainakin 15 minuuttia joka päivä. Chiara ja Enrico Petrillo menivät naimisiin 21. syyskuuta 2008 tavattuaan Medjugorjessa kuusi vuotta aiemmin. Heidän kaksi ensimmäistä lastaan, Maria ja Davide, kuolivat pian syntymänsä jälkeen. Pian Chiaran tultua kolmannen kerran raskaaksi hän sai syöpädiagnoosin.

Laupeuden riemuvuoden tilaisuudessa sairaille ja vammaisille 12. kesäkuuta 2016 hänen leskensä Enrico Petrillo, vierellään tuolloin 4-vuotias Francesco, sanoi, että tehdäkseen tilaa armolle on hyväksyttävä

"epäoikeudenmukainen rakkaus". "Onko oikein että minä olen leski ja että Francesca ei ole äitiään? Onko oikein olla sairas tai vammaisen? Onko oikein, että Jumalan Poika kuoli ristillä? Ei, ei se ole oikein, mutta se on rakkautta: ihmeellistä epäoikeudenmukaisuutta." Kahden ensimmäisen lapsensa kuolemasta hän sanoi: "Herra antoi meille kaksi erityistä lasta saatettavaksi paratiisiin portille. Näimme heidän vaipuvan uneen ja siirtyvän sylitsemme Isän syliin. Ajattelimme: mikä tässä on onnetonta? He syntyivät valmiina."

Maria ja Davide

Hiljattain Helsingin Sanomissa (17.4.) julkaistiin aborttia käsitellyt teksti ja kuvattiin tapausta, jossa äiti sai raskauden puolivälissä kuulla kättilöltä: "Nyt täällä ei ole kaikkia kunnossa." Diagnoosi oli tanatoforinen dysplasia. Lapsi kuolisi väistämättä – ellei jo kohtuun, niin eläisi muutamia

tunteja tai korkeintaan muutaman päivän. Artikkelin mukaan päätös oli vanhemmille surullinen, mutta "he eivät halunneet tuoda lasta maailmaan vain muutamaksi ehkä kivuliaaksi tunniksi. He toivoivat, että lapsi kärsisi mahdollisimman vähän". Äiti nieli aborttipillerit ja synnytti sikiön, jonka sydän vielä löi, ja vanhemmat pitivät tunteja kuollutta vauvaansa sylissä. Artikkelin kuvasi päätöstä "rakkaudesta lapseen" tehdyksi. Se, että kyse oli lapsen surmaamisesta, maalattiin ihmisarvoiseksi teoksi.

Marraskuussa 2009 Chiara Corbella kertoi Pyhän Francesca Roomalaisen kirkossa tyttärensä Maria Grazia Letizian tarinan. Maria syntyi ja kuoli 10. kesäkuuta 2009. Lapsella oli anenkefalia eli epämuodostuma, jossa sikiöltä puuttuu suurin osa aivoista. Vanhemmat päättivät, että raskaus sai jatkua loppuun saakka. Diagnoosin ja ultraäänitutkimusten jälkeen äidille oli selvää, että lapsi ei pystyisi selviytymään

Artikkeleita

syntymän jälkeen, mutta oli yhtä lailla selvää, että lapsi oli kohdussa elossa ja teki kaikkensa kasvaakseen. Äiti ei voinut toimia lasta vastaan ja asettaa itseään hänen elämänsä edelle. Hän suri ja huusi Jumalalle. Katsoessaan Neitsyt Marian kuvaa hän tunsu yhtäkkiä rauhan ja "tuli täyteen iloa nähdessään tämän kärsimyksen niin kuin Herra sen näki".

Maria syntyi elossa, hänet kastettiin ja puolen tunnin kuluttua hän siirtyi Isän luo. Vanhemmat olivat onnellisia; he olivat valmistautuneet pahimpaan, eivät tällaiseen kauneuteen. Nähdessään lapsen he ymmärsivät, että he kuuluivat yhteen eliniäkseen, eivätkä ajatelleet sitä, että lapsi olisi vain vähän aikaa heidän kanssaan. Chiara muisti Marian syntymän yhtenä elämänsä kauneimmista päivistä: "Voin sanoa tuleville lapsille, että heillä on taivaassa erityinen sisko, joka rukoilee heidän puolestaan, ja lapsensa menettäneille äideille, että olemme olleet äitejä, meillä on ollut tämä lahja, eikä ole väliä, oliko se kuukauden tai pari vai vain muutamia tunteja."

Toista lasta, Davide Giovannia, odottaessa ultraäänitutkimukset pelottivat. Aluksi kaikki näytti olevan kunnossa. Mutta kolmannessa ultraäänessä näkyi, että lapselta puuttui toinen jalka kokonaan, ja toinenkin oli vain tynkä. Ei löytynyt mitään geneettisiä ongelmia eikä yhteyttä ensimmäisen raskauden ongelmiin, joten oli sattumaa, että toisella lapsella oli epämuodostuma. Vanhemmat valmistautuvat vammaisen lapsen syntymään ja Enrico opiskeli kaiken jalkaproteeseista. Neljännessä ultraäänessä kuitenkin näkyi heti ongelma. Lapsivettä oli vähän, Davide puuttuivat jalkojen lisäksi myös munuaiset, ja sen seurauksena keuhkot eivät pystyisi kehittymään. Myös Davide kuoli pian syntymän jälkeen, hänet ehdittiin kastaa, hän eli 33 minuuttia.

Francisco ja sairaus

Kolmannessa raskaudessa lapsi, Francesco, oli terve. Vähän ennen kuin sai tietää olevansa raskaana Chiara huomasi kieleksään aften, pienen haavauman. Aluksi hän ei kiinnittänyt siihen suurempaa huomiota, mutta viikkojen kuluessa se ei parantunut, vaan paheni. Hammaslääkäri, ihotautilääkäri ja korva-, nenä-, ja kurkkutautien erikoislääkäri tutkivat sitä. Haavaumasta otetun näytteen tulos ei ollut selvä, ja Chiaran tilaa seurattaisiin. Seuraavalla käynnillä lääkäri näki haavauman suurentuneen ja että se oli poistettava välittömästi. Ensimmäinen operaatio tehtiin raskaana ollessa, toinen voitaisiin tehdä vasta lapsen syntymän jälkeen. Kyse oli karsinoomasta.

Lapsen luonnollisen syntymän odottaminen vaarantaisi äidin syöpähoidon tehokkuuden, mutta toinen leikkaus pitäisi voida tehdä tarpeeksi pian. Lääkärit halusivat käynnistää synnytyksen muutamaa viikkoa ennenaikaisesti, kunhan lapsen keuhkot olisivat tarpeeksi kehittyneet, ja lapsi eläisi ensimmäiset viikot keskoskaapissa. 32. raskausviikolla olisi ollut paras-ta, lääkärin toinen vaihtoehto oli 34. ras-

kausviikolla, jolloin äidin leikkaus olisi myöhemmin kuin tavallista, mutta ehdottomasti ei saisi odottaa enää sen kauemmin. Chiara ei halunnut vaarantaa lasta. Lopulta lapsi syntyi 36. raskausviikolla 30. toukokuuta 2011. Imusolmukkeet puhdistettiin ja kielen haava leikattiin. Aluksi imusolmukkeissa ei näkynyt merkkejä syövästä, ja 7. kesäkuuta Chiara pääsi Francescon kanssa kotiin.

15. kesäkuuta lopulliset tulokset näyteistä osoittivat kuitenkin, että kahdessa tutkituista imusolmukkeista ei ollut vain pahanlaatuinen vaan myös aggressiivinen syöpä. Chiara sai sädehoitoa ja kemoterapiaa elokuusta syyskuun loppuun saakka, menetti äänensä ja kärsi sivuvaikutuksista. Lokakuussa hän voi paremmin, ensimmäisten kontrollien mukaan kaikki oli hyvin. 18. marraskuuta keuhkoissa huomattiin leesioita, joita arveltiin rankkojen syöpähoitojen aiheuttamiksi. 16. joulukuuta Francesco kastettiin. Chiaran keuhkokuumeetta hoidettiin. Helmikuusta alkaen hän laihtui. Maaliskuussa tutkimuksissa näkyi, että leesiot olivat pahentuneet, ja jotakin oli myös maksassa, silmässä, rinnassa... Huhtikuussa todettiin etäpesäkkeitä ja että syöpä oli terminaalivaiheessa.

Chiara ja Enrico kertoivat tilanteestaan, päättivät matkustaa Medjugorjeen, jossa olivat tavanneet, ja kutsuivat halukkaita ystäviä mukaan. Heidän kanssaan pyhiinvaellukselle lähti yli 160 ihmistä, vatsatauksia he saivat lähes 300. 2. toukokuuta Enrico ja Chiara saivat tilaisuuden tavata paavi Benedictus XVI:n yleisaudienssilla. Paavin siunatessa Chiaraa ja lasta Enrico kertoi, että heillä on jo kaksi lasta taivaassa, ja että Francesco syntyi, koska Chiara viivytti syöpähoitoaan ja on nyt terminaalivaiheessa. Paavi pysähtyi, liikuttui ja syleili Chiaraa. Chiara siirtyi viimeiseksi ajakseen Corbellan perheen kotiin Rooman ulkopuolelle, josta tuli lähes "pyhiinvaelluskohde", vieraita kävi rukoilemassa heidän kanssaan. Isä Vito, joka oli tuntenut Chiaran kauan ja kastanut lapset, sai esimiehiltään luvan viipyä pitempiä jaksot Chiaran ja Enricon luona ja vietti messua, adoraatiota ja ripin sakramenttia. 30. toukokuuta oli Franciscon 1-vuotispäivä.

12. kesäkuuta Chiara alkoi heikentyä, ystäviä ja isä Vitoa pyydettiin tulemaan. 13. kesäkuuta Chiara oli kuolemassa, sai happea. Hän oli pyörätuolissa ja katsoi tabernaakkelia. Kirjeessä pojalleen Chiara lainasi evankeliumin jaetta: "Minun ikeeni on hyvä kantaa, ja minun kuormanani on kevyt." Enricolla oli sen kanssa vaikeuksia vaimon sairautta seurattaessa. Viimeisenä aamuna tabernaakkelin edessä Enrico kysyi: "Chiara, onko tämä risti todella suloinen, niin kuin Herra sanoo?" Chiara vastasi hymyillen ja heikolla äänellä: "Kyllä, Enrico, risti on hyvin suloinen." Chiara kuoli kotonaan, hääpukunsa yllään, perheen ja ystävien ympäröimänä.

Katri Tenhunen

Simone Troisi & Cristiana Paccini: *Siamo nati e non moriremo mai più. Storia di Chiara Corbella Petrillo*. Edizioni Porziuncola, 2013. (Engl. Chiara Corbella Petrillo: *A Witness to Joy*. Sophia Institute Press, 2016).

Hiippakunnallinen foorumi
Stiftsforum

Amoris Laetitia : Katolisen avioliiton kauneus ...ja haasteet Skönheten i det katolska äktenskapet ...och dess utmaningar

Pohditko katolisen avioliiton luonnetta ja arvoja ... Onko aviopuolisosi toisen kirkkokunnan jäsen ... Kasvatatko lapsia luterilaisen tai ortodoksisen puolison kanssa ... Elätkö avoliitossa ... Käytkö läpi avioeroa ...

TULE KUUNTELEMAAN JA JAKAMAAN KOKEMUKSIASI

Puhujat:

- Piispa Teemu Sippo, SCJ
- Sr. Catherine Joseph Droste, O.P. (Vice-Dean of Theology, Pontifical University of St. Thomas Aquinas)
- Piispa Matti Repo (Tampereen ev.lut. hiippakunta)
- Rovasti Markku Salminen (Kirkkoherra, Helsingin ortodoksinen seurakunta)
- Isä Manuel Prado (Hiippakunnan oikeusistuin) ja muita

**Johanneksen kirkon srk-sali,
Korkeavuorenkatu 10 E, 00120 Helsinki
Lauantaina, 28.10.2017 klo. 9.30-16.00**

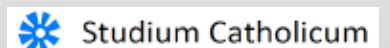
Foorumi on suomen- ja englanninkielinen, simultaanitulkkaus.

Foorumi on maksuton. Ilmoittautuminen etukäteen, koska paikkoja on rajoitetusti.

Ilmoittautuminen 20.10.2017 asti: www.studium.fi/foorumi

tai diana.kaley@studium.fi tai tekstiviesti 040-7235703

Järjestäjä: Helsingin hiippakunta
ja Studium Catholicum

Akvinolaisen lukupiiri Studium Catholicumissa

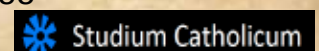

Veli Gabrielin OP johtama uusi lukupiiri
tutustuu Tuomas Akvinolaiseen Summa
Theologiaen pohjalta

Studium Catholicumissa kerran
kuukaudessa maanantai-iltana.

Tervetuloa!

Maanantaina 25.9, 23.10, 27.11
klo 18.30-20.00

Ritarikatu 3A, 00170 Helsinki www.studium.fi

In English

Information from the Bishop to members of the Diocese regarding priests' salaries, Stella Maris and the finances of the Diocese of Helsinki.

Dear Members of the Diocese,

Some preliminary information has been made available through the Diocesan magazine Fides and the Diocese's e-media regarding the Diocesan centre Stella Maris and shortly also about the salaries of the priests in the Diocese. It is right that I provide some more information about these matters, so that we can avoid unnecessary rumours and misunderstandings.

On the salaries of priests

Since the early days of the Church in Finland, we have assumed that priests are priests through their calling, and are not remunerated by a salary as such. Until today, priests have been provided with their livelihood – a place to live, food for their sustenance and, in addition to this, some pocket money. As an act of solidarity, this money has been donated by Catholic priests in Germany from their own income to priests whose financial situation is worse than their own. No priest has complained about this arrangement. In general, priests do not see their work as a profession, but as a calling to spiritual work; they are not doing it to make money, but to give their contribution to

From the Bishop

September 22, 2017

the work for humankind in accordance with the Gospel. From chaplains to bishops, their livelihood is the same.

In 2016, this changed. The Finnish occupational safety and health authorities and an inspector from the Regional State Administrative Agencies' Occupational Safety and Health Divisions issued an invitation for inspections. Inspections followed at St Henry's Cathedral Parish, St Mary's Parish and St Joseph's Parish as well as the Catholic Information Centre and the Catechetical Centre, the Studium Catholicum and the Ursuline Sisters' Nursery in Jyväskylä.

The occupational safety and health inspector stated in their report that the clergy as well as organists are employees in an employment relationship. For priests, the correct term, according to the author-

ities, is a service relationship, which in a public entity is an employment relationship. By October 1st, 2017, we must see to employment contracts and all the fees and charges that are part of an employment relationship. In Finland, there are 24 priests that need to have an employment contract with the Diocese.

Stella Maris

Because of the financial situation of Stella Maris, the very existence of the centre has been threatened for a couple of years. Over and over again, we have tried to improve the situation, but failed. The decision is still not easy to make, as the pastoral work at Stella Maris continues and many people have wonderful memories of the place.

However, looking to the finances, there seems to be no other option. Even though we have opted for cost-saving solutions, such as installing geothermal heating, Stella Maris still generates a loss of more than EUR 50,000 per year. In addition, the buildings there are in very bad shape. The so-called Yellow House has been banned from use and the Main Building has problems with mould, asbestos and the roof. There is even concern that the roof may cave in. The Summer Chapel's roof is still leaking, despite numerous repairs. We cannot afford repairing the

buildings. Therefore, the only solution is to tear down the above-mentioned buildings and place the movables in the so-called Lower House. If nothing else, this prevents the buildings from causing the Diocese further losses. There is no plan to sell the plot, but to keep it in expectation of better days, when we can build something good to replace the old buildings.

Finances

The need to pay the priests salaries means that the Diocese needs an additional EUR 0.5 million per year (salaries, taxes, social costs, health care costs, insurance, pension fees). In addition to this, there are administration costs. Our benefactors in Germany will help us with this for at least a year or two, but we must put in the effort to get the financial situation of the Diocese into shape in this new situation.

We need considerably more subsidies from the State, we need more aid from abroad and we need more help from parishioners in Finland. A key factor is to make the people in the Diocese aware of the fact that we as a Church are dependent on their financial support. It would be excellent, if the members of the Diocese paid 1% of their income to the Church as a voluntary membership fee. This would help us considerably.

I wish to take this opportunity to thank all those who help their Church in one way or another!

+ Teemu Sippo SCJ
Bishop of Helsinki

Caritas-kuulumisia

Toimiston uudet aukioloajat

Suomen Caritasen toimisto on nyt avoinna klo 9-17 maanantaista torstaihin ja perjantaisin klo 9-15.

Ystävyyden kahvila keski- ja loppuviikkona 25. lokakuuta

Caritasen vapaaehtoiset tarjoavat kahvia ja syötävää Ystävyyden kahvilassa keski- ja loppuviikkona 25.10. klo 15-17. Tervetuloa nauttimaan hyvästä seurasta kahvin äärellä! Syksyn muut päivämäärät ovat 22.11. ja 20.12.

Luostarisuklaa-ale jatkuu!

Suomen Caritas on lokakuussa myymässä luostari tuotteita seuraavissa tapahtumissa Oulussa ja Helsingissä. Samalla voit tutustua Caritasen toimintaan.

15.10. Kirkkokahvit Nasaretin pyhän perheen kirkossa Oulussa.

15.10. SEN 100-vuotisjuhlapäivän kirkkokahvit klo 11 Tuomiokirkon kryptassa

28.10. Hiippakuntafoorumi Helsingissä

Share the Journey – Yhteisellä matkalla

Paavi Franciscus on puhunut kohtaamisen kulttuurista, johon meidän pitäisi yhdessä pyrkiä. Hän kehottaa meitä olemaan pelottomia ja näkemään muiden ihmisten tarpeet. "Usko on kohtaaminen Jeesuksen kanssa ja meidän tuleekin tehdä kuten Jeesus: kohdata toiset", paavi on sanonut.

Kansainvälinen Caritas-perhe vastaa

tähän kehoitukseen mm. kaksivuotisella Yhteisellä matkalla -kampanjalla, jossa pyrimme aidosti kohtaamaan siirtolaisia ja pakolaisia. Lisätietoja kampanjasta: www.caritas.fi/sharejourney and <http://journey.caritas.org>.

Kehitysyhteistyökuulumisia

Bolivian hanke on vierähtänyt käyntiin ja vesijärjestelmän rakennustyöt on aloitettu Vituyon kylässä. Tutustu hankeseurantamatkan kuviin nettisivuillamme: www.caritas.fi/bolivia.

Viime kevään paastokeräyshanke auttaa pienviljelijänaisia omaksimaan luomuviljelymenetelmiä Tamil Nadussa, Intiassa. Naisten ryhmät ovat kesän aikana osallistuneet luomuviljelykoulutukseen ja työpajoihin. Lue lisää marraskuun Fideksestä tai nettisivuiltamme: www.caritas.fi/intia.

Nepalissa maanjäristyksestä kärsineiden kylien naiset ja heidän perheensä ovat Cari-

taksen tuella saaneet naaras- sekä urosvuohia ja koulutusta eläinten hoidossa. Vuohien avulla perheiden elintaso kohenee, ja naiset saavat tuloja myymällä vuohia ja niiden jälkikasvua.

Lue lisää Caritas-kuulumisia osoitteesta www.caritas.fi/uutta.

Caritas-nytt

Caritas har nya öppettider

Caritas Finlands byrå håller nu öppet kl. 9-17 måndag till torsdag och kl. 9-15 på fredagar.

Vänskapskafé onsdagen den 25.10.

Caritas' volontärer serverar kaffe och något ätbart i vårt Vänskapskafé onsdag 25.10 kl. 15-17. Välkommen på kaffe eller te i gott sällskap!

Hösten övriga vänskapskafédatum är 22.11. och 20.12.

Klosterchoklad till nedsatt pris!

Caritas Finland säljer klosterprodukter vid följande evenemang i Uleåborg och Helsingfors under hösten. Kom och köpt något gott och lär dig mer om Caritas' verksamhet.

15.10. Kyrkkaffe i Heliga familjens av Nasaret församling i Uleåborg.

15.10. ERF:s 100-årsjubileumskyrkkaffe i Helsingfors lutherska Domkyrkas krypta kl. 11.

28.10. Stiftsforumet i Helsingfors (se www.studium.fi/forum).

Utvecklingsbistandsnytt

Vattenprojektet i Bolivia fortsätter. I tur står byn Vituyo, där arbetet med vattenledning har inletts. Bilder från projektet finns på vår webbplats: www.caritas.fi/bolivia.

Fasteinsamlingen i våras hjälper småbrukarkvinnor i Tamil Nadu i Indien att ta i bruk ekologiska metoder. Kvinnogrupper har under sommaren deltagit i utbildning och workshops i ekologisk ordning. Mer information finns på vår webbplats: www.caritas.fi/intia.

I Nepal har kvinnor och familjer i jordskalvsdrabbade byar fått getter från Caritas. Boskapen hjälper att höja familjernas levnadsstandard och kreaturshållning ger också inkomster.

Läs mer Caritas-nytt på www.caritas.fi/aktuellt.

News in English: caritas.fi

På svenska

De teologala dygderna – TRON

De mänskliga dygderna är förutsättningar för att framgångsrikt få nytta av de teologala dygderna dvs. tro, hopp och kärlek. De mänskliga dygderna uppnås genom fostran, avsiktliga handlingar och uthållighet. Man får ny kraft genom ansträngningar, man renas och upphöjs av Guds nåd. Sålunda har de mänskliga dygderna en karaktärsuppbyggande inverkan, ger säkerhet att göra det goda. Genom i synnerhet biktens sakrament kan man upprätthålla sin moraliska jämvikt och genom den heliga Anden få styrkan att göra det goda och avhålla sig från det onda.

De teologala dygderna har ett direkt förhållande till Gud och möjliggör en att leva i relation till den heliga Treenigheten som är vårt livs ursprung, motiv och objekt. De teologala dygderna präglar den kristna människans aktiva handlande. Tron kräver handling.

Tron är den teologala dygden genom vilken vi tror på Gud. I bönen Fader vår och i trosbekännelsen bekänner vi vår tro på Gud. "Fader vår som är i himmelen. Helgat vare ditt namn. Tillkomme ditt rike..." Mgre Adolf Carling skrev i sin finskspråkiga bönbok ("Rukouskirja", 1949) en bön om hur man kan väcka sin tro (här fritt översatt):

"Min Gud, jag tror fullständigt och jag bekänner allting, som den heliga katolska

kyrkan lär, för det är du Gud som uppenbarar allt. Du är den eviga sanningen och visheten, du bedrar inte och man kan inte bedra dig. I denna tro vill jag leva och dö. Amen."

Gud är själva sanningen. I tron ger man sig fullständigt, också sin frihet, till Gud. Den troende vill lära känna och alltid göra Guds vilja. Det är i kärlek som man lever den levande tron. Tron levs i kärlek till nästan. Trons gåva förblir i den som inte syndar mot den dvs. lever sin tro genom gärningar. Utan gärningar är ens tro död. En person som vill leva i och bevara sin tro skall bekänna den och i övertygelse vittna om den. Man måste vara beredd att bekänna Kristus inför människorna och följa honom på korsets väg också under förföljelser. Villkoret för vår frälsning är nämligen att tjäna tron och vittna om den t.om. under dödshot eller martyriskap.

"Var och en som känns vid mig inför människorna, honom skall jag kännas vid inför min Fader som är i himmelen. Men den som förnekar mig inför människorna, honom skall jag förneka inför min Fader i himmelen." (Matt 10:32-33)

Jan-Peter Paul

Kristliga radioutsrottet

Svenskspråkiga radioandakter och TV gudstjänster har en lång tradition i Finland. Denna tradition är helt i linje med den kristna kyrkans roll att med alla till buds stående medel förmedla de kristna dygderna tro, hopp och kärlek till alla och envar. Inom den lutherska statskyrkan uppkom denna praxis gällande radiosändningar redan år 1932 då regelbundna svenskspråkiga morgonandakter hölls. Verksamheten blev mera omfattande och fick en allt mer ekumenisk prägel på 1950-talet.

"Huvudprincipen...har varit att bevara den ekumeniska och allmänskristna karaktären i radions andakts- och gudstjänstsändningar vilket inneburit att läromässiga stridsfrågor och särmeningar inte tagits upp i radiosammanhang. Därigenom har Kristliga radioutsrottet ... länge betraktats som det enda verkligt fungerande ekumeniska organet i vårt land."

Det Kristliga radioutsrottets (KrU) sammansättning har genom åren fått en allt mer ekumenisk karaktär. Den katolska kyrkan i Finland har varit representerad sedan 1977. Idag består utskottet av följande trossamfund: Baptistsamfundet, Metodistkyrkan, Ev.-luth.kyrkan, Adventkyrkan, Pingstsamfundet, Frälsningsarmen, Missionskyrkan, Katolska kyrkan i Finland och Ortodoxa kyrkan. Katolska kyrkan har haft följande representanter i KrU:

1977-1983 fader Cornelis Puts (suppleant fader J. Paus), 1984-1992 fader Cornelius Puts (P-E Paul), 1993-1997 diakon Christian Hellström (Caterina Stenius), 1998-2005 Caterina Stenius (Pentti Laukama, Teemu Sippo); 2006-2012 Sara Torvalds (Marko Pitkäniemi), 2012- Jan-Peter Paul (Marko Pitkäniemi).

De svenskspråkiga katolska andrummen och andakterna är ca 10 per år. Årligen radieras en katolsk svenskspråkig mäsas och ungefär vartannat år sänds i TV en katolsk svenskspråkig mäsas vanligtvis från Maria eller Henrikskatedralen i Helsingfors. För första gången i KrU's historia valdes 2016 en katolik (Jan-Peter Paul) till utskottets ordförande. Detta ger

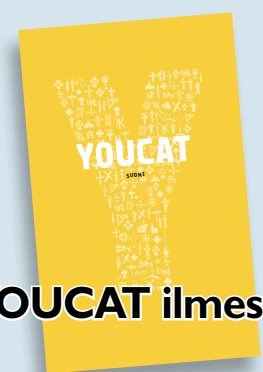
en bild av den ekumeniska konstruktiva andan som råder i utskottet.

Diskussionerna i utskottet är givande, produktiva och uppbyggande. Till stor hjälp i utskottets arbete är Lucas Snellman som verkar som fördragande och en "allt i allo" kring utskottets verksamhet. Hans gedigna kunskap och diplomatiska betedande spelar en stor konstruktiv roll.

Jan-Peter Paul
Ordf. KrU

Källa: Snellman L. (2000) *Väg och väglängd, Kristliga radioutsrottet 50 år*, Åbo Akademis tryckeri, Åbo (73 sidor)

TERVETULOA
Helsingin
kirjamesuille!
26.-29.10.
osastomme 7b I 03

YOUCAT ilmestyy!

Uusi Vello Salon
kirja saatavilla!

LUE SIVULTA 16

katolinenkirjakappi.net

KATT

TOIMISTO KIINNI KIRJAMESUJEN AIKANA.

Lyhyet

Milloin ja miksi Isä meidän -rukousta "laajennettiin"?

Jotkut vanhemmat katolilaiset eivät ehkä lapsuudestaan saakka ole tunteneet Isä meidän -rukouksen loppuun lisättyä "Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti". Miksi ja milloin Jeesuksen opettamaa rukousta laajennettiin?

Lisäys on samalla uusi ja vanha. Ensimmäisen kerran se löytyy jo niin sanotusta Kahdentoista apostolin opetuksesta (Didakhe), kristillisestä tekstistä, joka on todennäköisesti peräisin ensimmäiseltä vuosisadalta j.Kr. ja sisältää vanhimman kirkollisen järjestyksen, jota kristittyjen ja katekumeenien oli noudatettava. Tuohon aikaan ylistys oli olennainen osa (juutalaisia) rukouksia; rukouksen alussa ja lopussa mainittiin Jumalan ja hänen toimintansa tärkeimpiä piirteitä. Isä meidän -rukous, joka Matteuksen evankeliumissa päättyy sanoihin "vaan päästä meidät pahasta", ehkä kuulosti varhaisen kristittyjen korvissa "epätodelliseksi", ja he liittivät rukouksen loppuun doksologian "Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti."

Se, kuinka kauan oli tapana, että kristityt lausuvat tuon lisäyksen ääneen, on epäselvää. Joka tapauksessa se puuttui vuoden 1570 Roomalaisesta messukirjasta, joka oli Rooman kirkon ensimmäinen yhtenäinen ja sitova messuliturgia; kun tuo liturgia oli pätevä seuraavat 400 vuotta, sinä aikana lisäys puuttui.

Luterilaisille tuo lisäys oli aina sitova. Martti Luther käytti raamatunkäännöksessään mm. Erasmus Rotterdamilaisen kreikkalaista Uuden testamentin versiota, jossa tuo doksologia kuului rukoukseen.

Vatikaanin II kirkolliskokouksen jälkeen lisäys otettiin katolisessa kirkossa jälleen käyttöön vuoden 1970 messukirjassa. Koska tämä doksologia lausutaan myös lähes kaikissa idän kirkkoissa, se on ennen kaikkea ekumeenisessa mielessä arvokas. Katolisissa jumalanpalveluksissa ja katekeesissa se on nykyään tavallinen kaikkialla.

Vastaus Kerstin Ostendorf. Lupa tekstin käyttöön: Verlagsgruppe Bistumsprese, Osnabrück.

Isä Vello Salon elämäkerta suomeksi

Isä Vello Salo, virolaisen katolisen papin, eksegeetin ja raamatunkääntäjän, mielenkiintoisista elämänvaiheista voi nyt lukea suomeksi – tosin varmasti monille katolilaisille ja muillekin suomalaisille hän onkin jo tuttu, ja vuosien mittaan Fideskin on hänestä kertonut (ks. esim. laaja haastattelu Fides 1/2015).

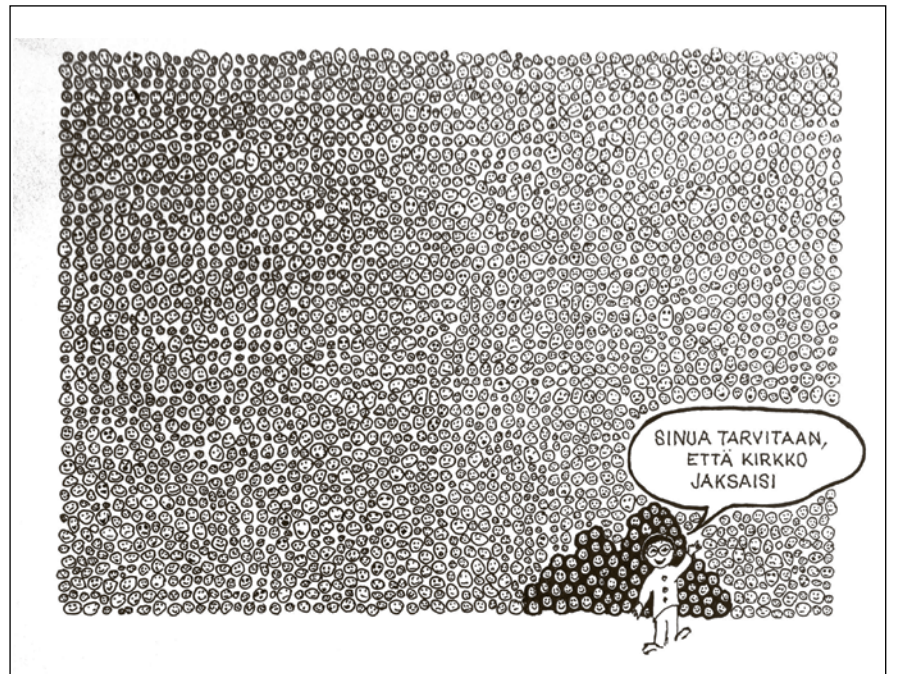
Salo, oikealta nimeltään Endel Vaher, oli mm. Suomen-poikia eli osallistui vapaaehtoisena Suomen jatkosotaan. Sen jälkeen tie kulki Saksaan, Tšekkeihin, Italiaan (katoliseen kirkkoon, pappiskutsumuksen löytämiseen ja myös pitkäaikaiseksi Vatikaanin radion vironkielisten uutisten toimittajaksi), Sveitsiin, Hollantiin, Jordaniaan, Irakiin, Ruotsiin, Kanadaan... Lopulta ulkomailla monin tavoin "Viron asian" hyväksi työskennellyt Salo saattoi palata takaisin uudelleen itsenäistyneeseen Viroon. Moni on ehkä tavan-

nut hänet Tallinnan birgittalaisuostaris- sa. Salo nimitettiin Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan kunniatohtoriksi keväällä 2017.

Nyt suomennettu "Täällä Vatikaanin radio!" on jonkin verran virolaista alkuteosta (2015, korjattu painos 2016) lyhyempi. Alkuteoksessa oli mukana enemmän "katolista sisältöä", kuten Viron apostolisen administraattorin piispa Philippe Jourdanin esipuhe ja laajempi valikoima näytteitä Vello Salon vironkielistä käännöksistä. Lyhennettynäkin Vello Salon elämäntarina on kuitenkin ehdottomasti lukemisen arvoinen.

Katri Tenhunen

Vello Salo – "Täällä Vatikaanin radio!" Suomenpojan, teologin, kustantajan ja historioitsijan elämäntarina. Tallinna-kustannus Oy 2017, 167 s. Katolisessa kirjakaupassa hinta 25€.

LUKIJOILTA: Kevennetään yhdessä kirkkomme taakkaa

Viihteen piispan avoimeen ja vetoavaan artikkeliin (Fides 5/2017) haluamme vielä hiukan havainnollistaa kirkkomme kolkkoa taloudellista tilannetta.

Kirkko on meidän yhteinen asiamme, hengellinen kotimme. Ei ole meille jäsenille kunniaksi, että sen talous on erittäin huono. Emme ehkä tule ajatelleeksi, että kirkolla on ihan samat kulut kuin meillä jäsenilläkin, eikä kirkolla ole mitään salaperäistä "taho", josta se saisi käyttörahansa. Se "taho" olemme me, sinä ja minä.

Meitä on monta, joten summa henkeä kohti ei ole suuren suuri. Jos jokainen työssäkäyvä tai eläkettä saava maksaisi vaikkapa vain 20 euroa kuukaudessa, niin kuin luterilaiset keskimäärin, se ke-

ventäisi kirkon huolta ja kuormaa huomattavasti. (Oheinen piirros osoittaa että maksavien ja ei-maksavien suhde nyt on suunnilleen 70/2400.)

Tuskin kukaan meistä kyseenalaistaa sitä, että maksamme jäsenyytemme ammattiyhdistykseen, kuntosaliin, moniin harrastuksiin tai että ostanne teatteri- ja leffaliput.

Kirkko antaa meille paljon ja siellä ollaan valmiita auttamaan. Annetaan siis avun kulkea molempiin suuntiin. Pannaan hyvä kiertämään ja aloitetaan se heti.

*Matti Andelin
Marja Pohjola
Ritva Halme*

Luterilais-katolisen oppikeskusteluraportin

Kasvavaa yhteyttä: julistus kirkosta, ehtoollisesta ja virasta Communion in Growth. Declaration on the Church, Eucharist, and Ministry

Julkistamistilaisuus
30.10.2017 klo 15.30

Henrikin seurakuntasalissa,
Pyhän Henrikin aukio 1 A, Helsinki

Ohjelma

15.00 Kahvi

15.30 Raportin julkistaminen

Johdantopuheenvuorot dialogikomission puolesta:
Piispa Simo Peura (lut. pj.)
Piispa Teemu Sippo (kat. pj.)

Asiakirjan luovuttaminen ja vastauspuheenvuoro:
Arkkipiispa Kari Mäkinen

16.00 Mahdollisuus kysymyksiin ja kommentteihin

Tervetuloa!

Kahvitarjoilun vuoksi ilmoittautumiset viim. 23.10 mennessä:
www.lyyti.in/julkaisutilaisuus2017

Studium Culture Night Friday November 17th at 19.00-21.00

More Catholic than you thought – Time travels through Finnish history /
Katolisempi kuin luulit – Aikamatkoja Suomen historiaan.
Come meet Emil Anton and learn about his newest book.

Studium Culture Night is a programme of friendly and informal gatherings with various activities, such as music, films, talks, pop-up café etc. Everybody is very welcome!

Ilmoitukset

3-Day Advent Retreat November 24th-26th, 2017 at the Studium Catholicum Silence and the Incarnation with Father Matthew Jarvis, OP (Oxford)

Friday, November 24th at 17.30 -21.00
Saturday, November 25th at 10.30 -17.00
Sunday, November 26th at 10.30 -15.00

Places are limited. The fee is 25 eur.
The deadline for registration and payment is
November 7th. Please pay to the Studium
Catholicum Nordea FI40 2001 2001 0002 81 and
inform lucia.indren@studium.fi or 040 4145861

 Studium Catholicum

Ritarikatu 3A, 00170 Helsinki www.studium.fi

URSULIINISARET KUTSUVAJOU LUUAJAN RETRETTIIN, JOKA JÄRJESTETÄÄN BIRGITTALAISSISARTEN LUOSTARISSA TALLINNASSA 26.-30.12.2017.

TERVETULOA POHTIMAAN LUVUN SEITSEMÄN MERKITYSTÄ
JA SYMBOLIIKKAA RAAMATUSSA PIISPA TEEMU SIPON JOHDOLLA.

Retretti alkaa tiistaina 26.12. illalla ja päättyy lauantaina 30.12. aamupäivällä.

Hinta: 225 €

(sisältää majoituksen yhden hengen huoneessa ja kaikki ateriat).

Ilmoittautumiset 30.10.2017 mennessä osoitteeseen:
ursuliinisaret@elisanet.fi tai sr Annalle puh.: 041 5442 454

Ilmoittautumisen jälkeen lähetämme tarkemmat tiedot retretin ohjelmasta
ja matkan aikataulusta ja hinnasta.

Religious education for small children

The Welcoming Team arranges religious education in English for children
(3-10 years old) every last Sunday of the month in Saint Henry's parish
during the 9:30 Mass.

The education takes place at the parish hall during the readings and the sermon.

We have plans to expand the service to Saint Mary's parish and
to the 11:00 Finnish language Mass in the future.

We ask you to take notice of this free service.

Regards, The Welcoming Team

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni
sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline).

Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin
huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden
toinen perjantai.

Suomen Caritas ry Caritas Finland rf

Suomen Caritaksen toimisto sijaitsee
Meilahdessa Kuusitiellä, hiippakunnan tiloissa
jossa toimii myös Katekeettinen keskus.

Suomen Caritaksen toimisto on nyt avoinna klo 9-17
maanantaista torstaihin ja perjantaisin klo 9-15.

Osoite: Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Puh/tfn/ph 0400 911874 • E-mail caritas@caritas.fi

www.caritas.fi

Seurakuntaretretti

Pyhän Henrikin
katedraalissa
lauantaina
21.10.2017
klo 9.30 alkaen
isä Marco Pasinaton
johdolla

9.30 saapuminen ja
aamukahvi
10.00 laudes
10.30 retretin 1. osa:
pyhiinvaellus sydämeen,
kääntymys
12.00 messu ja adoraatio
13.00 lounas
14.00 hetkipalvelus
14.15 retretin 2. osa:
rukous osa ihmislunontoa
15.00 keskustelua ja
loppurukous
15.30 lähtökahvit

Ilmoittautumiset Marko
Pitkäniemelle p. 046 6175314
tai pappilaan 09-637 853.

Hinta 15€.

Fransiskaanimallikoiden hiljentymispäivä

Teemana ”ARMO”

Lauantaina 14.10. klo 9.30 – 16.00
Pyhän Henrikin kirkossa ja
seurakuntasalissa.

Johdannot isä FEDERICO SPANÒ.

Pyhä messu klo 9.30, jonka jälkeen
aamukahvi, johdatus teemaan, keskus-
telua, lounas, ruusukko, adoraatio,
teema jatkuu ja iltapäiväkahvi.

Osallistumismaksu 10 euroa/hlö sis.
kaiken ja maksetaan paikan päällä.

Ilmoittautumiset

Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314
Jarno Tarkoma OFS, puh. 050 9317050,
Risto Mantovani OFS, puh. 050 5856513

Tervetuloa syventymään,
keskustelemaan ja
avartamaan ARMO-
käsitettä!

Pax et Bonum!

Ekumeeninen vastuuviikko 22.-29.10.2017: Omalla äänellä

Vuonna 2017 Ekumeenisella vastuu-
viikolla kiinnitetään huomiota tyttöjen
ja naisten oikeuksien edistämiseen.
Naisiin ja tyttöihin kaikkialla maailmassa
kohdistuu syrjintää ja väkivaltaa heidän
sukupuolensa vuoksi. Monelta on
evätty oikeus tehdä omaa
elämäänsä ja yhteisöään koskevia
päätöksiä. Köyhyyden ja
konfliktien keskellä tyttöjen ja
naisten mahdollisuudet tulla
kuulluiksi ovat erityisen heikot.

Sivulla www.vastuuviikko.fi
voi tutustua Vastuuviikon
aineistoon ja mm. vastuuviikon
lähettiläiden puheenvuoroihin;
katolisesta kirkosta mukana on
Gloria Lapitan Pyhän
Olavin seurakunnasta.

www.vastuuviikko.fi / KATT

Kuva: SEN

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 13.10–12.11.

HELSINKI

Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke, la 19.30 Neokatekumenaaliyhenteisen liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.

- 14.10. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 14.00 messu portugaliaksi, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu
16.10. ma 18.30 johdantokurssi
17.10. ti 14.00 seniorit, 19.00 katekeesi aikuisille
19.10. to 19.00 katekeesi aikuisille
21.10. la 9.30-16.00 retretti seurakuntasalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 16.00 ukrainalainen liturgia, 18.00 iltamessu
23.10. ma 18.30 jatkokurssi
24.10. ti 18.00 Catholic Students' Club: ruusukko ja messu, 19.00 katekeesi aikuisille
26.10. to 18.00 lectio divina, 19.00 katekeesi aikuisille
28.10. la 10.00-12.45 ensikommunio-opetus seurakuntasalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ja vahvistuksen sakramentti ruotsiksi/Mässa och bekräftelsens sakrament på svenska, 15.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 iltamessu
30.10. ma 18.30 johdantokurssi
31.10. ti 19.00 katekeesi aikuisille
2.11. to 19.00 katekeesi aikuisille
4.10. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 11.00 messu, 13.00 rukoushetki hautausmaalla, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
5.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
6.11. ma 18.00 kirjallisuuspiiri
7.11. ti 18.00 Catholic Students' Club: ruusukko ja messu, 19.00 katekeesi aikuisille
9.11. to 18.00 elokuvakerho
11.11. la 10.45-13.00 vahvistusopetus seurakuntasalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu, 13.45-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu

DIASPORA

Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): 15.10. su 15.00
Tapanila (Veljestentie 6, Helsinki): 22.10., 5.11. su 11.15

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

- La 9.30 (tai 11.00, katso ohjelma alla) messu, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 (1. su ruotsi, 2. su perhemessu englanniksi, 3. su saksa), 12.45 messu afrikkalaisille, 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe, la 16.45-17.05, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.
- Sat. 9.30 (or 11.00, see programme below) Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in English, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. German), 12.45 Mass for Catholics from Africa, 14.30 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 7.30 Laudes, 8.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs.. Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed. Thurs., Fri., Sat. 16.45-17.05, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Fri. 10.00-14.00.

- 15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
1.11. ke 8.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.00 messu suomeksi ja Maria-klubi, 18.00 messu suomeksi
4.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu suomeksi, 18.00 messu suomeksi
5.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA

Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 5.11., 3.12. su 16.00
Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 14.10., 25.11., 9.12. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): 18.11., 2.12. la 14.00

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

- Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 9.00 Mass in Latin, Swedish or Finnish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 1st Sunday of each month: 12.30 Mass in Polish, 2nd Sunday of each month: 12.30 Mass in Vietnamese, 18.00 Mass in English. Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues., Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

- 14.10. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
28.10. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
4.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.30 messu vainajien puolesta, 12.00 rukoushetki hautausmaalla
5.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 juhlamessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
10.11. pe 18.00 messu Porissa
11.11. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 14.10., 11.11. la 9.30

DIASPORA

Ahvenanmaa (ev.lut. kirkko, St.Mårtensgården, Hindersböle): 14.10., 28.10., 11.11., 25.11. la 10.00
Eurajoki (ev.lut. kirkko, Kukkapolku 2): 22.10., 5.11., 19.11. su 15.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 10.11. pe 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in

Sisters' Chapel, 18.00 Gregorian Mass, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.

- 15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
21.10. la 9.00 katekeesi, 12.30 perhemessu
22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
26.10. to 14.00 messu senioreille
29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
4.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 8.30 gregoriaaninen messu, 10.00 messu suomeksi, messun jälkeen hartaus hautausmaalla
5.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 21.10. la 9.00

Mahdollisista poikkeuksista ja lisäyksistä ilmoitetaan seurakunnan verkkosivulla ja ilmoitustaululla.

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.40 vesper, ti, to ja pe 18.30 adoraatio. La messu-aika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Tues., Thurs. and Fri. 18.30 Adoration. Sat. Mass time varies. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

- 15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
21.10. la 10.30 lastenkerho, 12.30 perhemessu, 14.00 talkoot
22.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.30 piispanmessu, seurakuntamme 60-vuotisjuhla sekä sisar Monican ja sisar Theresan jäähyväisjuhla, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
28.10. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
29.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
31.10. ti 14.00 messu senioreille
4.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
5.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.30 juhlamessu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI

Tampere: 28.10., 18.11. la 9.50

DIASPORA

Hämeenlinna (ort. kirkon seurakuntasali, Matti Alangon katu 11): su klo 15.00: 5.11., 3.12.

Jeesuksen pyhän sydämen asialla

Isä Heiner Wilmer SCJ on vuonna 1961 Saksan Niedersachsenin osavaltiossa syntynyt Jeesuksen pyhän sydämen pappien kongregaation yleisiesimies. Tähän tehtävään hänet valittiin toukuussa 2015. Fides haastatteli isä Wilmeriä kesällä Roomassa, veljeskunnan päämajassa.

Isä Heiner Wilmer SCJ on kotoisin Emslandista, Luoteis-Saksan maaseudulta. Siellä hän kasvoi maatilana vanhimpana poikana kahden veljen ja yhden sisaren kanssa. "Perinteisen tavan mukaan minusta olisi pitänyt tulla perhetilamme isäntä isäni jälkeen." Niin ei kuitenkaan käynyt.

Heiner Wilmer kirjoitti ylioppilaaksi 1980 ja jo samana vuonna hän aloitti novisiaatin Jeesuksen pyhän sydämen luostarissa Freiburgissa. Vuodet 1981-1986 hän opiskeli teologiaa Freiburgissa ja ranskan kieltä Pariisissa. Freiburgin arkkipiispa Oskar Saier vihki hänet papiksi vuonna 1987. Tämän jälkeen hän opiskeli Rooman Paavilaisessa Gregoriana-yliopistossa ranskalaisista filosofioista ja väitteli teologian tohtoriksi 1991 Freiburgissa aiheenaan mystiikan käsite Maurice Blondelin filosofiassa. Sen jälkeen hän opiskeli vielä historianopettajaksi.

Opintojensa jälkeen isä Wilmer on toiminut monenlaisissa tehtävissä, mm. muassa isä Henri Nouwenin ehdotuksesta L'Arche-yhteisössä Torontossa, koulujen sielunhoitajana ja opettajana. Pidemmän ajan isä Wilmer toimi pyhän sydämen pappien yl-

SCJ

Jeesuksen pyhän sydämen pappien kongregaation sääntökuntalyhennä SCJ tulee veljeskunnan latinankielisestä nimestä: Congregatio Sacerdotum a Sacro Corde Iesu. Joissakin maissa pyhän sydämen papit tunnetaan paremmin nimellä "dehoniaanit" perustajansa nimen mukaan. Tänä päivänä kongregaatioon kuuluu noin 2250 jäsentä, joista yli 1600 on pappeja. Sillä on noin 455 toimipistettä 43 maassa.

läpitämän Handrupin lukion koulunjohtajana. Vuonna 2007 hänet valittiin veljeskunnan Saksan provinssin provinssialiksi ja sen jälkeen koko kongregaation yleisiesimieheksi vuonna 2015.

Léon Dehon

Léon Dehon syntyi 14. maaliskuuta 1843 La Capellessa Ranskassa ja kuoli 12. elokuuta 1925 Belgian Brysselissä. Jo nuorena hän kiintyi äitinsä vaikutuksesta Jeesuksen pyhän sydämen hartauteen ja koki kutsumusta papputeen. Hänet vihittiin papiksi 1868. Hän perusti Jeesuksen pyhän sydämen pappien kongregaation Pohjois-Ranskan Saint-Quentinissä 28.6.1978.

Roomassa

Tuoreella näköalapaikallaan, joka on todella kansainvälinen, isä Wilmer viihtyy hyvin. "Olen kotiutunut tänne hyvin näiden kahden vuoden aikana. Apunani on viisijäseninen yleisneuvosto, jonka jäsenet tulevat neljältä eri mantereelta. Heidän lisäksi pääsihteerimme on espanjalainen, prokuraattorimme eli Vatikaanin-yhteisöhenkilömme brasilialainen ja ekonomimme on kotoisin Pohjois-Italiasta."

"Minulle tämä veljeskunnan kuuria on todella suuri lahja ja armo, ei vain taitojensa puolesta vaan myös siksi, että heidän kanssaan on inhimillisesti hyvä tehdä yhteistyötä. Ryhmämme on myös suhteellisen nuori ja tehokas, dynaaminen ja luova."

Työn painopisteitä

Mihin yleisiesimies ja veljeskunnan kuuria haluavat panostaa? Isä Wilmerin mukaan veljeskunnan tehtävä on aina pitää elävänä perustajansa Léon Dehonin karismaa. "Sitä pitää kuitenkin aina myös esitellä uusilla tavoilla." Tällä hetkellä tämä korostuu dehoniaanisen karisman tuomisessa niiden kulttuureiden piiriin, jotka eivät ole eurooppalaisia tai läntisiä, sinne, missä katolisen kirkon ja samalla myös pyhän sydämen pappien tehtävät kasvavat: keskiseen ja eteläiseen Afrikkaan, kaikkialle Aasiaan ja Amerikkaan. Sekularisoituneille ja jopa kristinuskosta luopuneille alueille on yhtä lailla vietävä uudelleen evankeliumia, ilosanomaa.

Villa Aurelia

Pyhän sydämen pappien (kuva yllä) kongregaation päämaja sijaitsee Roomassa, Vatikaanista länsilounaaseen johtavan Via Gregorio VII:n varrella kukkulan laella. Päämajan yhteydessä toimii hyväkuntoinen hotelli ja kongressikeskus Villa Aurelia. Se sopii hyvin myös Roomassa kävijöiden majoitukseksi. Lisätietoja osoitteesta www.villaaureliaroma.com/en/.

Tätä työtä varten muutama kanssaveli opiskelee nyt arabiaa voidakseen paremmin kohdata niitä ihmisiä, jotka perustavat uskonsa Koraanin opetuksiin. Isä Wilmerin mielestä olisi myös tärkeää, että kristityt voisivat antaa yhtenäisen esimerkin uskotaan ja toiminnastaan, "toimia kirkkona yhdessä katolisuuden laajassa merkityksessä".

Veljeskunta pitää suuressa arvossa myös työtä nuorten parissa, siitähän se myös tunnetaan. "Viestimme nuorille on tämä: Me tarvitsemme teitä matkakumppaneiksemme yhteistyöhön, projektien voimavaraksi, lähetystehtävämme elävöittäjiksi."

Paavin suuri merkitys

"Jo nuorempana Saksassa tunsin olevani aina lähellä paaveja, Johannes Paavali II:a, Benedictusta, ja nyt Franciscusta. Paavi on Kristuksen sijainen maan päällä, hän on hahmo, joka yhdistää meitä katolilaisia ja jolla on sanottavaa kaikille kristityille. Minulle henkilökohtaisesti hän on avainhahmo koko elämäni, uskossani ja työssäni. Saan häneltä ideoita, ja niistä tulee minulle myös tehtäviä, joista koen olevani osaltani vastuussa."

"Äskettäin kirjoitin kirjeen, jossa halusin muistuttaa kanssaveljiäni siitä, miten voisimme yhä paremmin lähestyä nuoria ihmisiä. Isä Dehonin lisäksi lähtökohtanaani kirjeessä oli paavi Franciscus. Hän ei nimittäin vain kirjoita ja puhu evankeliumin ilosta, vaan myös loistaa sitä ja elää sen mukaan. Ja juuri tämä ilon loiste puhuttelee nuoria ihmisiä!"

Näin isä Heiner Wilmer kuvailee suhdettaan paaviin: "Minulle paavi on suuri innostaja ja perusta. Olen hänen suuri faninsa."

Marko Tervaportti